

Naam:	
Klas:	

Muzikale landing

handleiding

Celine Colignon
Gaëtan Decan

Inhoudstafel

Deel 1: Wat is een vluchteling	9
Algemene doelstelling.....	9
Leerplandoelstellingen.....	9
Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	10
1. Kaleb op de vlucht.....	12
2. Tiener op de vlucht	14
3. Vluchteling of asielzoeker	15
4. Oorzaken van vluchten	15
5. ICT-opdracht	16
6. Nacht van de Vluchteling	17
6.1 Themalied van de ‘Nacht van de Vluchteling’: Iedereen is van de wereld.....	18
Deel 2: Midden-Oosten	21
Algemene doelstelling.....	21
Leerplandoelstellingen.....	21
Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	22
1 Syrië.....	25
2 Ik ga op reis naar de Arabische wereld en ik neem mee	29
2.1 Arabische toonladder/Maqam Nahawand	29
2.2 Arabische instrumenten worden vertrouwde instrumenten	30
2.2.1 De oud en de luit	31
2.2.2 De qanun	33
2.2.3 De qanun en de harp	37
2.2.4 De kamanchech	38
2.3 Arabische artiesten.....	40
2.3.1 Mohammed Assaf.....	40
2.3.2 Oum Kalthoum	41
2.4 “België” goes “العربية”	42
2.4.1 Tamino	42
2.4.2 Tsar B.....	43

2.5 "العربي" goes "België"	44
2.5.1 De Vlaamse doedezak.....	46
2.5.2 Folkmuziek	47
3. Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel.....	49
Deel 3: Afrika	50
Algemene doelstelling	50
Leerplandoelstellingen	50
Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	51
1 Eritrea	53
2 Afrikaanse instrumenten	58
2.1 Djembé	58
2.2 Nog meer Afrikaanse instrumenten.....	59
2.3 De Dundun-drum, Tamani, Ngoni & Balafon.....	61
3 Afrikaanse zang	62
4 België gaat Afrikaans	64
4.1 Eric Baranyanka.....	64
5 Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel	65
Deel 4: Teamwork makes the dream work.....	67
Algemene doelstelling	67
Leerplandoelstellingen	67
Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	68
1 Rudi Vranckx	69
1.1 Rudi Vranckx brengt muziek terug naar Mosul	69
1.1.1 Mosul op weg naar België	69
1.1.2 Imagine-actie	70
1.1.3 Imagine – John Lennon	71
2. Orkest op de vlucht	75
2.1 Syrian Expat Philharmonic Orchestra (SEPO)	75
3. Ledebirds.....	77
4. De Centrale	79

Voorwoord

Beste leerkracht

‘Vluchtelingen’ is sinds jaren het thema in allerhande nieuwsberichten. De media besteedt veel aandacht aan asielzoekers en vluchtelingen. De asielproblematiek is een vast onderdeel van onze dagelijkse realiteit geworden.

Wat weet jij al over vluchtelingen?

Waarom vluchten mensen? Hoe vluchten ze? Naar waar vluchten ze? Hoe is het om een vluchteling te zijn? Wat en wie neemt men mee op de vlucht? Waar kan men naartoe gaan? Het antwoord is terug te vinden in het eerste deel van de cursus.

Doorheen het tweede deel van de cursus wordt de muziekwereld van de vluchtelingen vergeleken met de Westerse muziek. Eerst landen we *In het Midden-Oosten*. In het derde deel landen we *In Afrika*.

In het laatste deel maken we kennis met verschillende organisaties die zich inzetten voor verschillende muziekculturen.

We hebben er bewust voor gekozen de bronnen die tot dit werkboek behoren, enkel toe te voegen in de handleiding.

(VectorStock Media.,
2018)

Wij wensen u een boeiende tocht doorheen de muzikale beleving van een vluchteling.

Celine Colignon

Gaëtan Decan

Legende

ICT-opdracht

(Bestand:At Sign Nimbus.svg, 2011)

De ICT-opdrachten zijn bedoeld om informatie op te zoeken op het internet.

Bijvoorbeeld het opzoeken van begrippen, het spelen van een spel op het internet of het opzoeken van actuele cijfers.

Videofragment

(J&R Marketing Bureau, 2018)

Bij het bekijken van een videofragment worden vragen beantwoord. Deze fragmenten zijn terug te vinden op de cd-rom.

Audiofragment

(Depositphotos Inc., 2018)

Bij het beluisteren van de audio worden vragen beantwoord. Om een fragment opnieuw te beluisteren, zijn alle fragmenten terug te vinden op de cd-rom.

Leesopdracht

(Graphic Resources S.L., 2018)

Bij het lezen worden vragen beantwoord. De teksten kunnen verhalen zijn of een biografie.

Musiceermoment

(Werkgroep Oud-Castricum, 2018)

Zingen, bodypercussion of muziekinstrumenten bespelen.

De verkorte referenties van deze vijf pictogrammen worden niet herhaald doorheen de handleiding.

In deze groene kaders staan de corresponderende paginanummers van het leerwerkboek.

Deel 1: Wat is een vluchteling

Algemene doelstelling

De leerling verfijnt zijn omgang met muziek

Leerplandoelstellingen

1. De leerling realiseert zelfstandig muzikale uitdagingen
  - 1.2 voert de muzikale uitdaging uit
    - luistert gericht
    - musicceert vocaal en instrumentaal
    - improviseert en ontwerpt
    - transformeert naar beeld, woord, beweging, media
2. De leerling realiseert eigen muzikale aspiraties
  - 2.1 bereidt in groep de muzikale aspiratie voor (oriënteren en voorbereiden)
    - een begeleiding spelen
    - zoekt naar een haalbare aspiratie voor zichzelf in functie van de groep namelijk een functie als muzikant opnemen: vocaal en instrumentaal
  - 2.2 voert de muzikale aspiratie uit als groep (uitvoeren)
    - voert muziek uit met aandacht voor eigen inbreng binnen de groep
3. De leerling verwerft inzicht in de sociaal-culturele dimensie van muziek
  - 3.1 beluistert, maakt en onderzoekt muziek uit verschillende contexten en culturen
    - maakt gebruik van digitale media
  - 3.2 begrijpt de functie van muziek in verschillende contexten en culturen
    - heeft inzicht in achtergrond, situatie en omstandigheden waarin muziek zijn betekenis krijgt
4. De leerling communiceert genuanceerd over muziek en over eigen muzikale voorkeur
  - 4.1 verwerft een muziekjargon via muziek beluisteren en actief musiceren
    - benoemt wat hij / zij speelt
  - 4.2 communiceert over en via muziek
    - communiceert via muziek
  - 4.3 reflecteert over de eigen omgang met muziek en stuurt bij
    - verbreedt eigen smaak

Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Context 2: Mentale gezondheid

De leerlingen:

7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

De leerlingen:

6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;

Context 7: Socioculturele samenleving

De leerlingen:

5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten;

Over dit hoofdstuk

In dit hoofdstuk leren de leerlingen wat een vluchteling is. Om te beginnen komen de leerlingen in de leefwereld van een vluchteling te staan door twee vluchtelingen die hun verhaal brengen.

Vervolgens komen ze de hoofdoorzaken van vluchten te weten. Daarna gaan ze zelf aan de slag met een ICT-opdracht. De leerlingen zullen hier ontdekken hoeveel vluchtelingen gemiddeld per maand naar Europa komen en wat hun land van herkomst is.

Niet alleen niet-Westerse mensen gaan op de vlucht. Ook wij Belgen zijn al op de vlucht moeten gaan. Ook hier komen de leerlingen in dit hoofdstuk mee in contact. Tot slot maken de leerlingen kennis met een goed doel om hulp aan vluchtelingen te kunnen geven.

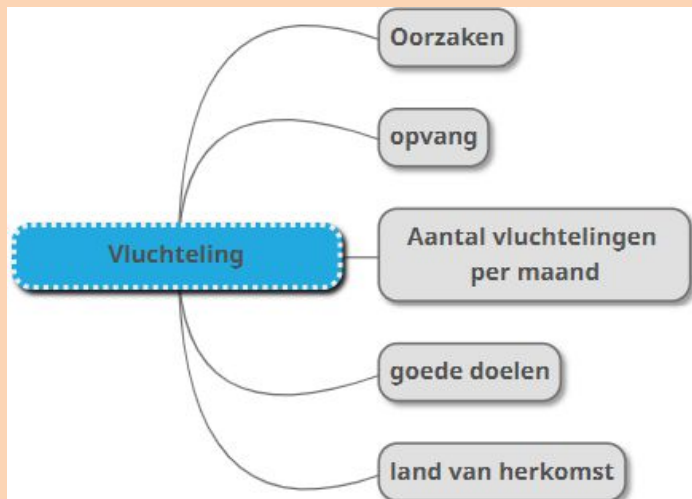
Inleiding

Test de algemene kennis van de leerlingen. Wat weten ze al over een vluchteling?

Laat de leerlingen in groepen van 3 zitten. Elke groep maakt een **Mindmap** en noteert wat hij/zij al weet over vluchtelingen.

Na 10 minuten overlopen we de Mindmaps klassikaal. De leerkracht noteert de sleutelwoorden mee op het bord.

Voorbeeld:

1. Kaleb op de vlucht

Lees het verhaal van Kaleb en beantwoord de vragen.

Hallo

Mijn naam is Kaleb.

Ik ben een jonge man van 30 jaar en ben gevlucht uit Syrië.

Ik wil graag mijn verhaal met jou delen.

Op één dag verloor ik mijn hele gezin. In 2016 werd mijn dorp aangevallen door gewapende mannen. Ik ben zo snel mogelijk met mijn gezin uit mijn huis moeten vluchten. We hadden geen tijd om belangrijke voorwerpen mee te nemen. Gelukkig, slaagde ik erin om met mijn vrouw en jongste dochter naar een ander dorp te gaan, iets meer naar het noorden. Daar ontdekte ik dat ik mijn oudste dochter, Maryam uit het oog was verloren door de plotse aanval. Zij was achtergebleven in ons aangevallen dorp. Ik weet niet of ze nog leeft. Is zij nog kunnen vluchten? Is zij in handen van de gewapende mannen? Is ze omgekomen in het dorp? Ik weet het niet...

In 2017 werd mijn dorp waar ik met mijn vrouw en jongste dochter leefde ook aangevallen. Helaas, raakte ik nu de rest van mijn gezin ook kwijt. Ik vond ze niet meer terug.

Ik moet nu Syrië zo snel mogelijk verlaten. Ik heb nu niemand meer.

Na een gevaarlijke tocht kom ik eindelijk aan in Europa. Ik was één van de weinige vluchtelingen die de gevaarlijke tocht heeft overleefd. Vijf dagen lang heb ik kunnen meereizen in de laadbak van een vrachtwagen.

Volledig uitgeput en uitgehongerd, kwam ik aan in België. Het eerste wat ik deed was bescherming aanvragen in België. Als ik die bescherming krijg, mag ik in België blijven als vluchteling.

Ik bleef niet bij de pakken zitten en ging onmiddellijk hulp zoeken om mijn gezin terug te vinden. Dankzij het Rode Kruis die een opsporingsdienst 'Tracing' hebben, kreeg ik te horen dat mijn gezin nog leefde en gevlucht waren naar een vluchtelingenkamp in Libanon.

Iedereen was nog in leven, ook mijn oudste dochter. Ik huilde van geluk! Telefoneren, mailen of brieven schrijven is nog onmogelijk. Toch kan ik vandaag dankzij het Rode Kruis nog contact houden met mijn gezin. We hopen elkaar ooit nog terug te kunnen zien. Dit is nog afwachten. (Rode Kruis-Vlaanderen, 2011)

1. Waarom moest Kaleb met zijn gezin uit zijn dorp vluchten?

Zijn dorp werd in 2016 aangevallen door gewapende mannen. Er was een burgeroorlog.

2. Waarom moest Kaleb een tweede keer vluchten?

In 2017 werd zijn dorp waar hij naartoe gevlucht was, ook aangevallen.

3. Verliep zijn tweede vlucht naar Europa vlot? Verklaar.

Neen, hij is één van de weinige vluchtelingen die de gevaarlijke tocht heeft overleefd. Kaleb heeft vijf dagen lang in een laadbak van een vrachtwagen moeten meereizen.

4. Hoe heeft Kaleb zijn gezin uiteindelijk teruggevonden?

Dankzij het Rode Kruis die een opsporingsdienst 'Tracing' heeft.

5. Hoe heeft zijn gezin het kunnen overleven?

Ze verbleven in een vluchtelingenkamp in Libanon.

Een vluchtelingenkamp is een plaats waar vluchtelingen tijdelijk kunnen verblijven. In België vinden we in Duinkerke een vluchtelingenkamp.

(Veel doden bij aanval op Syrië, 2013)

(www.afriquediagnostic.com, 2016)

2. Tiener op de vlucht

Bekijk de video 'Op de vlucht'. Beantwoord de vragen.

Track_01

1. Hoeveel jaar is het meisje?

9 jaar

(Rode Kruis-
Vlaanderen,
2011)

2. Wat is haar thuisland?

Kosovo

(ITALIA EN LA UNIN
EUROPEA, 2018)

3. Waarom heeft ze haar thuisland moeten verlaten?

De Joegoeslaven hebben hen verplicht om te vertrekken uit Kosovo

4. Omcirkel met welke middelen het meisje en haar gezin tot in België zijn geraakt.

vliegtuig	boot	te voet
fietsen	trein	metro
taxi	auto	bus

5. Waarom maken ze zich zorgen?

Hun papieren zijn nog niet in orde. Het is mogelijk dat ze België worden uitgewezen.

6. Om welke reden vertelt het meisje haar verhaal niet graag?

Alle slechte gedachten komen dan weer naar boven.

7. Is het meisje graag op school? Waarom wel of waarom niet?

Ja, want op school heeft ze geen tijd om te piekeren.

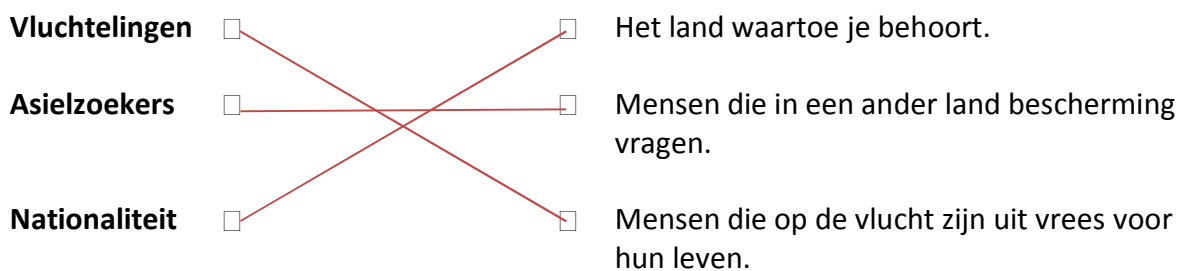
3. Vluchteling of asielzoeker

De begrippen *vluchteling* en *asielzoeker* worden vaak door elkaar gehaald. Maak duidelijk het verschil tussen beide begrippen.

Een **vluchteling** is iemand die vlucht uit zijn land van herkomst, uit vrees voor zijn leven.

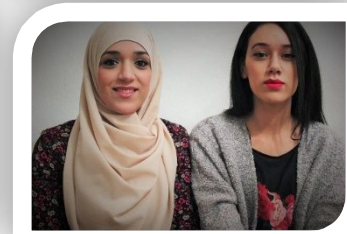
Een **asielzoeker** is een vluchteling die in een ander land terecht komt en bescherming aanvraagt. Zonder die bescherming kunnen ze teruggestuurd worden naar hun land van herkomst.

Verbind de begrippen met de juiste definitie. (Jeugd Rode Kruis vzw, 2015)

4. Oorzaken van vluchten

Bekijk de afbeeldingen. Noteer de meest voorkomende oorzaken waarom mensen vluchten uit hun land.

(Dahhan, 2016), (Met en zonder hoofdoek, 2017), (NOS, 2017), (Bernal, 2014), (vangilst, 2018)

1. *oorlog*
2. *economische crisis*
3. *hongersnood*
4. *natuurramp*
5. *religie*

De meeste vluchtelingen vluchten voor de oorlog, uit vrees voor hun leven.

5. ICT-opdracht

1. Stap in de schoenen van een vluchteling aan de hand van een spel.
Je moet belangrijke keuzes maken die grote consequenties kunnen hebben. Je keuzes bepalen je leven of dood. Ben jij een slimme vluchteling? Haal jij de vlucht tot in Europa? Doe de test.
  - a) Surf naar: <https://vluchtelingen.eo.nl/opdevlucht/>
  - b) Lees de tekst en maak je keuze.
  - c) Wat was voor jou de moeilijkste keuze?

Eigen mening

2. Zoek op het internet een antwoord op de volgende vragen:
  - a) Surf naar: <http://www.cgvs.be/nl/cijfers>
  - b) Hoeveel asielzoekers waren er vorige maand in België? *1779 (maart 2018)*
  - c) Wat zijn de voornaamste landen van herkomst? Noteer de 4 landen.

1. *Syrië*
2. *Afghanistan*
3. *Georgië*
4. *Palestina*

Van de 1779 vluchtelingen kwam de meeste vluchtelingen uit:

1. Syrië (13%)
2. Afghanistan (8,4%)
3. Georgië (6,8%)
4. Palestina (6,4%)

Het aantal vluchtelingen in maart is met 1,3% gestegen i.v.m. de maand februari.

- d) Surf naar Wikipedia.
- e) Voer de zoekopdracht 'Conventie van Genève' uit.
- f) Voer dezelfde zoekopdracht uit op de website van Vluchtelingenwerk Vlaanderen.
- g) Noteer in eigen woorden wat de Conventie van Genève is:

De Conventie van Genève is het vluchtelingenverdrag die ontstond in 1951. Ze is ondertekend door 151 landen. Dankzij dit verdrag kan iemand erkend worden als vluchteling en bescherming krijgen. (asielzoeker)

(VectorStock Media.,
2018)

3. Een aantal jaren geleden zijn ongeveer 1,5 miljoen Belgen moeten vluchten.
Vul het kader aan.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) wilden de Duitsers Parijs bezetten. Hun plan was om in 40 dagen tijd dwars door België tot in Frankrijk te geraken. In België bleven de Duitsers langer dan verwacht door het verzet van de Belgen. Het gevolg hiervan waren moorden, verkrachtingen, executies, huizen die werden platgebrand, etc. De Belgen gingen op de vlucht uit vrees voor hun leven.

Wanneer?	<i>Eerste Wereldoorlog (1914-1918)</i>
Oorzaak?	<i>Oorlogsgeweld en wreedheden van de Duitsers</i>
Naar welke landen zijn de Belgen het meest gevlucht?	1) <i>Nederland</i> 2) <i>Frankrijk</i> 3) <i>Engeland</i>

(Corens, 2014)

6. Nacht van de Vluchteling

Bekijk de video 'Nacht van de Vluchteling'.

Track_02

(Nacht van de Vluchteling 2018 - Sinan Can oproep, 2018)

- a) Kruis aan wat klopt.

☐ lopers	☐ fietsers	☐ hulp aan vluchtelingen
☐ 6 routes	☐ geen goed doel	☐ 4 routes

- b) Vat in één zin samen wat de 'Nacht van de Vluchteling' is.

De Nacht van de Vluchteling is een goed doel waar lopers geld inzamelen. Met deze opbrengst kunnen ze hulp aan vluchtelingen bieden.

- c) Wanneer vindt de 'Nacht van de Vluchteling' dit jaar plaats? **16 en 17 juni 2018**

6.1 Themalied van de 'Nacht van de Vluchteling': *Iedereen is van de wereld.*

Tijdens de Nacht van de Vluchteling wordt er veel gemusiceerd. Onder andere het themalied "Iedereen is van de wereld" wordt gezongen.

Track_03

(Iedereen Is Van De Wereld (Nacht Van De Vluchteling) - The Scene & Vrienden, 2016)

Het lied *Iedereen is van de wereld* is oorspronkelijk van The Scene. Het nummer voor de Nacht van de Vluchteling werd ingezongen door 14 bekende artiesten: Adewych Minis, Glenn de Randamie, Lange Frans, Claudia de Breij, Paskal Jakobsen, Barry Hay, René van Kooten, Angela Groothuizen, Paul de Munnik, JP den Tex, Aisha, Giovanca en Emilie Blom. (Stichting Vluchteling, 2018), (Jonk, 2016)

Bekijk de video *Iedereen is van de wereld*.

Benoem de instrumenten die je ziet in het fragment *Iedereen is van de wereld*.

		
<i>elektrische gitaar</i>	<i>piano</i>	<i>drum</i>
		(Online Leren Gitaar Spelen, 2018), (Pianometropool BV, 2018), (Dawsons Music, 2018), (Music All In, 2018), (POWAY MUSIC LESSONS, 2018)
<i>akoestische gitaar</i>	<i>keyboard</i>	

Zing *De wereld is van iedereen* van The Scene met je klasgenoten.

1. Duid jouw instrument aan.
2. Speel mee met het B-deel en/of het refrein.

Iedereen is van de wereld (Nacht van de Vluchteling)

The Scene

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two systems of staves. The first system (measures 1-8) is labeled 'A-deel' and contains the lyrics: 'Dit is voor de mis - fits die je her en der al - leen ziet staan.' The second system (measures 9-28) is labeled 'B-deel' and contains the lyrics: 'Die on - der straat - lan - ta - rens e - ten en drink - en bij vol - le maan. 1. Dit is voor de - ge - nen die je o - ver - al - her - kent, en de - ze is voor jou en mij want dit is ons mo - ment. En ik hef het glas op Refrein jouw ge - zond - heid. Want jij staat niet al - leen Ie - der - een is van de we - reld en de we - reld is van ie - de - reen. Ie - de - reen is van de we - reld en de we - reld is van ie - de - reen.' Chords are indicated above the notes: B, D, E, B, D, E, B, D, E, B, A, E, B, B, A, E, B, D, E, B, D, E, B, D, E.

A-deel:

Dit is voor de misfits die je her en der alleen ziet staan.

Die onder straatlantarens eten en drinken bij volle maan.

B-Deel:

1. Dit is voor degene die je overal herkent.

En deze is voor jou en mij want dit is ons moment.

En ik hef het glas op jouw gezondheid, want jij staat niet alleen.

(refrein)

2. Deze is voor iedereen die passie heeft en die voor passie gaat.

In het donker kan ik jou niet zien, maar ik weet dat jij daar staat.

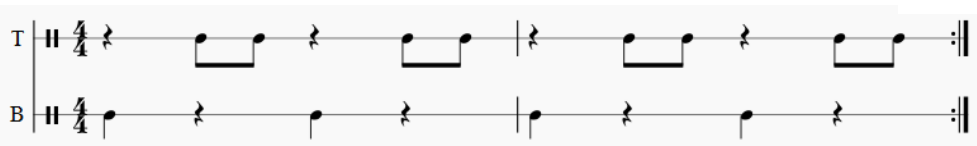
En ik hef het glas op jouw gezondheid, want jij staat niet alleen.

(refrein)

Refrein:

Iedereen is van de wereld en de wereld is van iedereen. (2x)

B-deel + refrein

☐ Drum	
☐ Djembé	

Refrein

☐ Boomwhackers													
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr style="background-color: #f8d7da;"> <td style="width: 15%; padding: 5px;">si</td> <td style="width: 35%;"></td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">X X X</td> </tr> <tr style="background-color: #f8d7da;"> <td style="padding: 5px;">re#</td> <td style="padding: 5px;">X X X X X X</td> <td style="padding: 5px;">X X X</td> </tr> <tr style="background-color: #f8d7da;"> <td style="padding: 5px;">mi</td> <td></td> <td style="padding: 5px;">X X X</td> </tr> <tr style="background-color: #f8d7da;"> <td style="padding: 5px;">fa#</td> <td style="padding: 5px;">X X X X X X</td> <td style="padding: 5px;">X X X</td> </tr> </table>	si		X X X	re#	X X X X X X	X X X	mi		X X X	fa#	X X X X X X	X X X
si		X X X											
re#	X X X X X X	X X X											
mi		X X X											
fa#	X X X X X X	X X X											
☐ Klappen													

Mogelijke opbouw voor het zingen in groep:

A-deel: solist

B-deel: Groep 1 en groep 2 wisselen elkaar per zin af.

Refrein: groep 1 en groep 2 zingen samen

Deel 2: Midden-Oosten

Algemene doelstelling

De leerling verfijnt zijn omgang met muziek

Leerplandoelstellingen

1. De leerling realiseert zelfstandig muzikale uitdagingen
  - 1.1 bereidt de muzikale uitdaging voor
    - luistert verkennend
    - experimenteert met klank en muziek
  - 1.2 voert de muzikale uitdaging uit
    - luistert gericht
    - musicceert vocaal en instrumentaal
  - 1.3 reflecteert over de realisatie van de muzikale uitdaging
    - luistert vergelijkend
2. De leerling realiseert eigen muzikale aspiraties
  - 2.1 bereidt in groep de muzikale aspiratie voor (oriënteren en voorbereiden)
    - zoekt naar een haalbare aspiratie voor de groep, zoals:
      - een aantal liederen zingen
      - een begeleiding spelen
      - een muzikale voorstelling brengen
    - een muziekstuk ontwerpen via digitale media
      - uitdiepen van een muziekvoorbeeld
      - muziek transformeren
    - zoekt naar een haalbare aspiratie voor zichzelf in functie van de groep zoals:
      - een functie als muzikant opnemen: vocaal of instrumentaal
  - 2.2 voert de muzikale aspiratie uit als groep
    - voert muziek uit met aandacht voor eigen inbreng binnen de groep
    - diept muziek uit via beeld, woord, beweging, media
3. De leerling verwerft inzicht in de sociaal-culturele dimensie van muziek
  - 3.1 beluistert, maakt en onderzoekt muziek uit verschillende contexten en culturen
    - onderzoekt context van tijd, plaats, cultuur van muziek
    - luistert contextgericht
    - onderzoekt het gebruik van de muzikale parameters in eigen en andere culturen
  - 3.2 begrijpt de functie van muziek in verschillende contexten en culturen
    - heeft inzicht in:

- maatschappelijk-culturele aspect
  - levensbeschouwelijke context
  - verschillende culturen
4. De leerling communiceert genuanceerd over muziek en over eigen muzikale voorkeur
    - 4.1 verwerft een muziekjargon via muziek beluisteren en actief musiceren
      - benoemt wat hij / zij speelt
    - 4.2 communiceert over en via muziek (uitvoeren)
      - hanteert passend muziekjargon
      - communiceert via muziek
    - 4.3 reflecteert over de eigen omgang met muziek en stuurt bij (reflecteren)
      - verbreedt eigen smaak

Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Context 2: Mentale gezondheid

De leerlingen:

7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

De leerlingen:

6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik

Context 7: Socioculturele samenleving

De leerlingen:

5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten;

6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;

In het Midden-Oosten speelt zich de grootste vluchtelingencrisis af.

(FRRME, 2018)

(Schyvens, 2018)

1. Wat weet jij al over het Midden-Oosten?

Doe de test. Omcirkel de juiste letter.

1. Wat zijn de 4 grootste landen van het Midden-Oosten?

- a) Saoedi-Arabië, Irak, Iran en Egypte
- b) Turkije, Iran, Saoedi-Arabië en Egypte

2. Er bestaan twee hoofdroutes om van het Midden-Oosten naar West-Europa te vluchten.

De eerste route is *Turkije-Balkan-Duitsland*. Welke tocht hoort bij de eerste route?

- a) Een zeetocht van ongeveer +/- 30 min. tot 2u. Deze zeetocht is minder gevaarlijk dan de lastige reis op land die volgt. Deze duurt 7 tot 14 dagen.
- b) Een zeetocht van ongeveer 6-12u. Deze is zeer gevaarlijk, maar de reis over land duurt maar een dag.

3. De tweede route is *Libië-Italië-Duitsland*. Welke tocht hoort bij de tweede route?

- a) Een zeetocht van ongeveer +/- 30 min. tot 2u. Deze zeetocht is minder gevaarlijk dan de lastige reis op land die volgt. Deze duurt 7 tot 14 dagen.
- b) Een zeetocht van ongeveer 6-12u. Deze is zeer gevaarlijk, maar de reis over land duurt maar een dag.

4. Welke taal spreken ze in het Midden-Oosten?

- a) Engels
- b) Perzisch
- c) Arabisch
- d) Frans

Er zijn twee hoofdroutes om van het Midden-Oosten te vluchten naar West-Europa. De eerste route is **Turkije-Balkan-Duitsland**. De tweede is **Libië-Italië-Duitsland**.

De eerste route **Turkije-Balkan-Duitsland** wordt het meest gebruikt. De zeetocht is korter en ook minder gevaarlijk. Ze duurt ongeveer een halfuur tot twee uur. De boottocht gaat van Turkije naar Griekenland. Vervolgens gaan de vluchtelingen met de boot langs de Balkan tot in Kroatië. Vervolgens reizen ze door naar Slovenië om zo tot in Duitsland of andere West-Europese landen aan te komen. Eens aan land hebben ze nog een tocht van zeven tot veertien dagen te gaan. Er hebben intussen al meer dan 520 000 vluchtelingen deze route genomen. Dagelijks nemer er tussen de 5000 en 8000 mensen deze route.

De tweede route is **Libië-Italië-Duitsland**. Vanuit Libië leggen ze ongeveer 300 kilometer met de boot af tot in Italië. Deze boottocht is veel gevaarlijker dan de boottocht die vertrekt uit Turkije. Dit is de reden waarom vluchtelingen deze route minder snel gaan nemen. Er hebben intussen al meer dan 120 000 vluchtelingen deze route genomen.

(Doornbos, Renson, & Schoofs, 2018)

kaart:

1. **Balkanroute (Turkije-Balkan-Italië)**
2. **Libië-Italië-Duitslandroute**

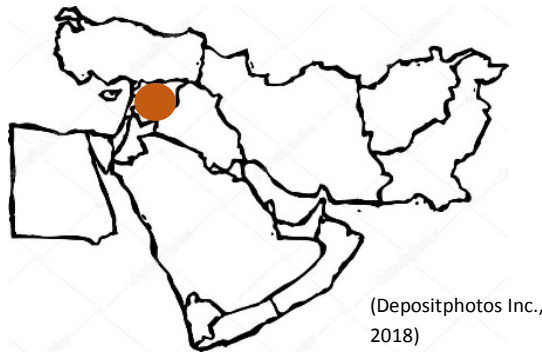

(TipTile, 2018)

1 Syrië

In Syrië slaan ieder uur gemiddeld 50 families op de vlucht.

Track_04

(Rode Kruis, 2018)

1. Wat is er aan de hand in Syrië?

Bekijk het videofragment en beantwoord de vragen.

- a) Wat is de hoofdoorzaak van de mensen die vluchten uit Syrië?

Duid het juiste antwoord aan.

- hongersnood *burgeroorlog*
 economische crisis natuurramp

- b) Een groot aantal van de bevolking in Syrië zit vast in eigen land. Sommigen kunnen wel vluchten. Naar waar vluchten ze het meest?

Naar hun buurlanden (Turkije, Libanon, Jordanië, Irak en Egypte) en Europa.

- c) Ze leven onder erbarmelijke omstandigheden. Wat komen ze tekort?

1. *voedsel*
2. *drinkwater*
3. *brandstof*
4. *elektriciteit*

- d) Hoe komt het dat er op sommige plaatsen geen geweld meer is?

Omdat de frontlijnen aan het verschuiven zijn.

2. De nationale **hymne** van Syrië: موطني.

Beluister het lied en beantwoord de vragen.

- a) Wat betekent de titel: 'موطني' in het Nederlands?

Verdedigers van het vaderland.

- b) In welke taal wordt het lied gezongen? *Arabisch*

- c) Het lied klinkt ... feestelijk
 intiem

Een hymne is een plechtige lofzang ter ere van een persoon of een bepaalde gebeurtenis.

Track_05

(JR Videos, 2017)

Vertaling hymne Syrië

Arabisch

*humāta-d-diyāri alaykum salām!
abat an tadhilla-n-nufūsu-l-kirām.
arīnu-l-urūbati baytun harām*

*wa arshu-sh-shumūsi himān lā
yudām.*

*rubū u-sh-shāmi burūju-l- alā.
tuhākī-s-samā'a bi ālī-s-sanā,
fa'ardun zahat bi-sh-shumūsi-l-widā,
samā'un la amruka aw ka-s-samā.*

Nederlands

*Verdedigers van het vaderland, gegroet!
Zij weigeren zich te vernederen, de edele personen.
Het leeuwenhol van het Arabisme is een beschermd
tehuis*

*en de zetel van de zonnen is een niet te beschadigen
heiligheid.*

*De gebieden van Syrië zijn burchten van
verhevenheid.*

*Zij lijken op de hemel met de zuiverheid van een
schittering,
zodat een land bloeit onder zuivere zonnen,
waarlijk een hemel of gelijk aan een hemel.*

(Homat el Diyar, 2018) (Probeleggen., 2017)

De nationale hymne van België

Track_06

(Jay Dee, 2009)

- a) Wat is de nationale hymne van België?

De Brabançonne

- b) Ter ere van welke gebeurtenis werd deze gecomponeerd?

De Belgische onafhankelijkheid in 1830.

- c) Leg je rechterhand op je hart en zing de nationale hymne van België mee met het fragment.

- d) Noteer zelf nog enkele voorbeelden van een hymne.

vb. De Vlaamse Leeuw

3. Zing de nationale hymne van Syrië: *Humāta ad-diyāri* van Mohammed Abdel Wahab.

Homat el Diyar

ينطوم

Mohammed Flayfel

A

F F F Bb/G

Hu - ma - ta di-ya - ri a - lay - kum - sa - lam, A - bat an ta-zil - la nu -

5 F C Gm/C Bb/G Bb F

fu - su ki - ram. A - ri - nu Iur-u - ba - ti bay - tun ha - ram Wa -

8 F Gm/C Bb F Dm F

ar - shu shu - mu - si hi - man la yu - dam. Ru - bu' - u - sha - mi bur - u -

11 A Bb F Bb Gm Dm Dm **B**

ju I - a - la _____ Tu - ha - ki sa - ma' - a bi - a - li sa - na. Ru -

14 Dm F A Bb F Bb Dm

bu' - u - sha - mi bur - u - ju I - a - la _____ Tu - ha - ki sa - ma' - a - bi -

17 F **C** F Gm Bb/G F

a - li s' - sa - na. Fa - ar - dun za - hat bi - shu - mu - si I'wi - da _____ Sa -

20 Dm Gm F

ma' - un la - am - ru - ka aw ka - sa - ma.

Humāta diyāri °alaykum salām
abat an tadhilla nufūsu-l-kirām.

°Arīnu-l-°urūbati baytun harām

wa °arshu-sh-shumūsi himān lā yudām.

Rubū°u-sh-shāmi burūju-l-°alā
tuhākī-s-samā'a bi°ālī-s-sanā.

Fa'ardun zahat bi-sh-shumūsi-l-widā

samā'un la°amruka aw ka-s-samā.

(VLAGGEN UNIE, 2018)

4. Duid jouw instrument aan en begeleid het lied Homat el Diyar.

A-deel + C-deel	
☐ Floortrom	
☐ Tamboerijn	

B-deel + C-deel	
☐ Djembé	

De nationale hymne van Syrië: Homat El Diyar

De tekst van het lied is geschreven door Khalil Mardam Bey. Mohammed Flayfel heeft de muziek gecomponeerd.

Deze hymne werd gecomponeerd voor de nieuwe republiek van Syrië. Syrië kreeg een beperkte autonomie en werd onafhankelijk.

De tekst van het volkslied gaat over het Syrische leger en zijn verdediging van de natie en de Arabieren. (Humat ad-Diyar, 2018)

(Sky UK, 2018)

2 Ik ga op reis naar de Arabische wereld en ik neem mee ...

انا ذاهب في رحلة الى العالم العربي وانا اخذ معي ...

(Mediaraven vzw & Chirojeugd Vlaanderen, 2016)

De Arabische tekst betekent: 'Ik ga op reis naar de Arabische wereld en ik neem mee...'.
De Arabische taal wordt geschreven en gelezen van achter naar voor.

2.1 Arabische toonladder/Maqam Nahawand

De pijlen wijzen naar **b**.

Hoe noemen we dit teken? Wat is de functie van dit teken?

b	= <i>een bémol</i> Functie: <i>Een noot met een halve toon verlagen.</i>
----------	---

Beluister het lied *Wenu Wenu* van Omar Souleyman en beantwoord de vragen.

Track_07

(ribbonmusic, 2013)

a) Door welke instrumenten wordt de Arabische toonladder gespeeld?

Een keyboard en de oud

b) Welk gevoel roept de Arabische toonladder bij je op?

Eigen mening

c) Het tempo is strak gevarieerd

Omar Souleyman is een Syrische muzikant. Hij begon zijn carrière als muzikant in 1994. Tot op de dag van vandaag is hij een groot succes. In Syrië heeft hij maar liefst honderden albums uitgebracht. Hij is vooral bekend geworden door zijn debka-muziek. Dit zijn traditionele liederen uit het Midden-Oosten op een techno-beat. Zijn muziekstijl wordt daarom 'Syrisch techno' genoemd. In 2013 bracht hij zijn hit *Wenu Wenu* uit. (Omar Souleyman, 2018)

(Podiuminfo, Amsterdam, 2017)

2.2 Arabische instrumenten worden vertrouwd instrumenten

In het fragment komen twee Arabische instrumenten in beeld. Leer de instrumenten kennen.

Track_08

Bekijk het fragment 'Arabische instrumenten' en vul het kader aan.

(Arab Instruments, 2016)

 <p>(eBay Inc., 2018)</p>	a) Benaming instrument	<i>Oud</i> = betekent 'hout'
	b) Klankproductie	<i>Door het tokkelen van de snaren met een plectrum</i>
	c) Aantal snaren	<i>11 snaren (5x2 snaren + 1 snaar)</i>
	d) Instrumentengroep	☐ <i>snaarinstrument</i> ☐ blaasinstrument ☐ slagwerk
	e) Benaming instrument	<i>Darbuka</i>
	f) Klankproductie	<i>Slaan met de vingers op een vel.</i>
	g) instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ <i>slagwerk</i>

(Musik Produktiv GmbH & Co.KG, 2018)

(Arab Instruments, 2016)

2.2.1 De oud en de luit

De **oud** wordt soms ook geschreven als oed of ud. Dit is een tokkelinstrument met een klankkast in de vorm van een halve peer opgebouwd rond een mal, en een korte geknikte hals. De snaren van darm worden aangetokkeld met een plectrum gemaakt van een stukje schildpadschild of van een veder van een arend.

De oud speelt een zeer vooraanstaande rol in de Arabische muziek: men noemt hem de 'sultan' van de Arabische instrumenten. Doorheen zijn lange geschiedenis reisde het instrument van Oost naar West, vanuit Bagdad (7e eeuw), via Klein-Azië en het Arabisch schiereiland, naar Noordoost-Afrika en Andalusië (9e eeuw). Hij is de directe voorloper van onze Westerse luit. Beide instrumenten lijken erg op elkaar, maar de oud heeft geen frets en zijn hals is smaller.

De **luit** is afkomstig uit het Westen. Dit instrument heeft zich gebaseerd op de oud uit het Midden-Oosten. De luit lijkt dus heel goed op de oud, maar heeft een langere nek en heeft fretten. Het hout en de snaren zijn gemaakt van darmen. Men kan er 3 octaven op spelen. De luit heeft veel meer snaren dan de oud. (Oud, 2018)

(eBay Inc., 2018)

oud

(DecoFreaks, 2018)

luit

Een **darbuka** is een Arabische trommel in de vorm van een beker of een kelk, ook wel vaastrommel genoemd. Hij heeft één enkel vel op de brede kant en komt voor in het Midden-Oosten, Noord-Afrika, de Balkan en Oost-Europa. De drum wordt zittend met de vingers bespeeld terwijl hij rust op het been of de schoot van de speler. Het smalle uiteinde steekt onder 1 arm door.

Andere namen voor deze trommel zijn tarabuka, darbouka, darbukka, darabukka, darabouka, debuka, derboukka, doumbek, dumbec, dumbeg, dumbelek, toemberleki, goblet (beker) drum, chalice (kelk) drum.

Een bespeler van dit instrument wordt een drabki genoemd.

De trommel kan gemaakt zijn van aardewerk (origineel), metaal (aluminium, koper of messing), of soms hout.

Het vel was oorspronkelijk de huid van een vis.

Tegenwoordig zijn de meeste vellen van plastic. (Beenhakkers Slagwerk, 2018)

(RAQUY DRUM STORE, 2018)

De Westerlingen zijn altijd al gefascineerd door instrumenten van Niet-Westerlingen. De luit is hiervan een voorbeeld. Westerlingen hebben de oud nagebootst, maar toch enkele kleine aanpassingen aangebracht

1. Vergelijk de luit met de oud. Noteer de gelijkenissen en de verschillen.

<p>Luit (Westers)</p>	 <p>(Secretaria da Educação do Paraná, 2018)</p>	<p>Oud (Niet-Westers)</p>	 <p>(Guy, 2007)</p>
=		≠	
<ul style="list-style-type: none"> - Peervormige klankkast - Veel snaren - De hals is achterover geknikt - Dubbele snaren - Stemschroeven 		<ul style="list-style-type: none"> - De luit kreeg fretten, waardoor akkoorden spelen mogelijk werd. - De luit heeft meer snaren dan de oud. - De hals van de luit is breder dan de hals van de oud. De oud heeft een fijnere nek. 	

2. **Jacob Heringman is een Westerling die de luit bespeelt. Samen met Adel Salameh die de oud bespeelt, vormt hij een ensemble.**

Track_09

(WindyGyle1, 2014)

Bekijk het fragment *Cantiga* van Alfonso X El Sabio en beantwoord de vragen.

- Omschrijf de klankproductie bij de luit.
Het tokkelen van de snaren met de vingers.
- Omschrijf de klankproductie bij de oud.
Het tokkelen van de snaren met de vingers of met een plectrum.
- Tot welke instrumentengroep behoren beide instrumenten?
De snaarinstrumenten
- Welk instrument hoor jij het liefst? Verklaar.
Eigen mening.

(WindyGyle1, 2014)

Voor Westerlingen klinkt de luit zachter, warmer. Dit komt omdat we de snaren tokkelen met de vingers. De oud wordt bespeeld door het tokkelen van de snaren met een plectrum. Hierdoor krijgen we het gevoel dat de klank scherper, metaalachtig klinkt.

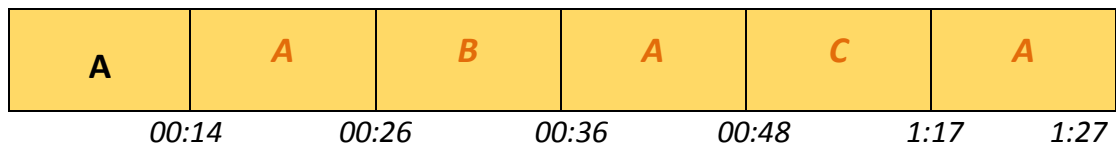

3. **Tweede luistermoment: *Cantiga***

Vul het vormschema van *Cantiga* aan.

Track_10

(WindyGyle1, 2014)

2.2.2 De qanun

Track_11

Net zoals de Westerlingen zijn de Niet-Westerling geboeid door populaire muziek.

(Shady El-Gendy, 2016)

Shady Elgendy brengt op zijn qanun een cover van *Dernière danse* van Indila. Bekijk het fragment en vul de tekst aan.

- De qanun heeft de vorm van een rechthoekig *trapezium*.
- Over het bord zijn er *78 of 81 snaren* gespannen in groepen van 3.
- De klankproductie van de qanun wordt gemaakt door het *tokkelen* van de snaren met de vingers of met *een plectrum*.
- Via de *stemknoppen* kunnen de noten van toonhoogte gewijzigd worden. Dit kan tijdens het spelen.

(salamuzik.com, 2014)

De qanun

De qanun, kanun of kanonaki wordt bespeeld in het Midden-Oosten, Centraal Azië en Zuid-Oost Europa. De naam is afkomstig van het Arabische woord kanun of qanun. Dit betekent regel, wet, norm of principe.

Het is een snaarinstrument uit de groep plankceters. De qanun heeft de vorm van een rechthoekig trapezium. Over het bord zijn er 78 of 81 snaren gespannen in groepen van 3. Per noot zijn er steeds een set van drie gelijkgestemde snaren. Deze worden tegelijkertijd aangeslagen waardoor er een redelijk volume wordt gemaakt. De klankproductie van de qanun wordt gemaakt door het tokkelen van de snaren met nagels van de vingers of met een plectrum. Het plectrum is een strookje gemaakt uit de schild van een schildpad of van kunststof. Via de stemknoppen kunnen de noten van toonhoogte gewijzigd worden. Dit kan tijdens het spelen.

De snaren waren in vroegere tijden gemaakt van de darmen van geit of schaap. Tegenwoordig van kunststoffen zoals nylon. De snaren lopen vanaf de stempennen (links), over een brug naar rechts.

De brug leunt hierbij op een aantal open vlakken. Deze zijn met natuurvel of een kunststofvel bespannen. In vroegere tijden van vissenhuid, later van koeienhuid en tegenwoordig dus van kunststof).

De qanun ligt meestal op de knie van de muzikant. (Scholte, 2016)

(salamuzik.com
, 2014)

1. Zing het lied *Dernière danse* van Indila.

Dernière danse

Indila

Strofe

Oh ma douce souffrance — Pour-quoi s'a-char-ner — tu re-com-men - ces —

5 Je n'suis qu'un être sans im-por - tan - ce. Sans lui je suis un peu pa - ro, je dé-am-bule seule dans

9 l'mé-tro. — u - ne der-nière dan - se. Pour qui ou - bli - er ma peine im-men - se. —

13 Refrein Je veux m'en-fuir que tout re-com - men - ce. Oh ma douce souffrance.

18 J're - mue l'ciel le — jour la nuit. je danse a - vec le vent la pluie.

22 Un — peu d'a-mour un — brin de miel et je danse danse danse danse danse danse danse

26 et danse le bruit je cours et j'ai peur — est - ce mon tou - r vient la dou-leur —

30 Dans tout Pa - ris je m'a - ban - donne et je m'en - vole vole vole vole vole vole vole

Strofe

Oh ma douce souffrance
 Pourquoi s'acharner tu recommence
 Je ne suis qu'un être sans importance
 Sans lui je suis un peu paro
 Je déambule seule dans le métro
 Une dernière danse
 Pour oublier ma peine immense
 Je veux m'enfuir que tout recommence
 Oh ma douce souffrance

Refrein

Je remue le ciel le jour, la nuit
 Je danse avec le vent la pluie
 Un peu d'amour un brin de miel
 Et je danse, danse, danse, danse, danse,
 danse, danse
 Et dans le bruit, je cours et j'ai peur
 Est-ce mon tour ?
 Vient la douleur
 Dans tout Paris, je m'abandonne
 Et je m'envole, vole, vole, vole, vole, vole

2. Duid jouw begeleidingsinstrument aan en musicer mee met *Dernière danse*.

Strofe	
☐ Triangel	8x
☐ Djembé	8x
Refrein	
☐ Drum	8 x
☐ Xylofoon	8 x
☐ Claves	8 x

Strofe + refrein (volledige lied)																					
☐ Boomwhackers	16 x																				
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="background-color: red; color: white;">do</td> <td></td> <td style="color: red;">X</td> <td style="color: red;">X</td> </tr> <tr> <td style="background-color: orange;">mib</td> <td style="color: orange;">X</td> <td style="color: orange;">X</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: green;">fa</td> <td></td> <td></td> <td style="color: green;">X</td> </tr> <tr> <td style="background-color: blue;">sol</td> <td style="color: blue;">X</td> <td style="color: blue;">X</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: magenta;">sib</td> <td></td> <td style="color: magenta;">X</td> <td></td> </tr> </table>	do		X	X	mib	X	X		fa			X	sol	X	X		sib		X	
do		X	X																		
mib	X	X																			
fa			X																		
sol	X	X																			
sib		X																			
☐ Floortrom	16 x																				
☐ Basgitaar	16 x																				

2.2.3 De qanun en de harp

De qanun stamt af van de Oud-Egyptische harp.
De harp is bij de Westerlingen beter gekend.

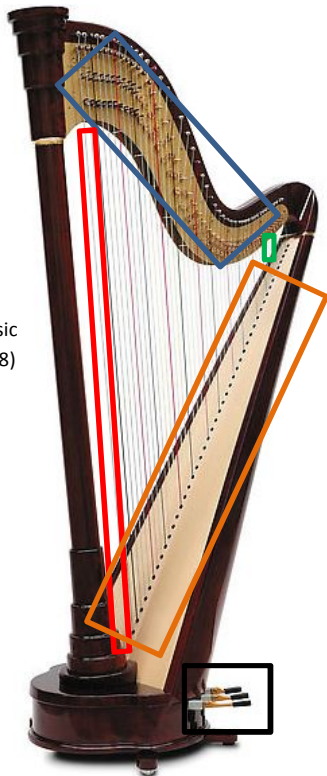
Track_12

Bekijk het fragment.

(Rossella De Falco, 2016)

1. Schrap wat niet past.
  - a) Hoe langer de snaar, hoe ~~hoger~~/*lager* de toon.
  - b) Hoe korter de snaar, hoe *hoger*/~~lager~~ de toon.
2. Duid de onderdelen van de harp aan volgens het juiste kleur.

(Early Music Shop, 2018)

1.	stemschroeven
2.	laagste snaar
3.	hoogste snaar
4.	pedalen
5.	klankbord

3. Wat is de functie van de pedalen?
Alle dempers van de snaren worden gelicht, zodat alle snaren langer doorklinken.
4. Verklaar aan de hand van de sleutelwoorden dat de qanun afstamt van de harp.

Klankproductie:

Tokkelen van de snaren. (Qanun: met plectrum/vingers, harp: met vingers)

Onderdelen instrument:

Zowel de harp als de qanun hebben korte en lange snaren. Beide instrumenten hebben stemknoppen. Ze hebben allebei een klankkast.

Wijziging toonhoogte:

Aan de hand van de stemknoppen worden de tonen gewijzigd tijdens het spelen.

2.2.4 De kamanchech

Alexander Beasley speelt *Saghi Namah* van Shahram Nazeri op een Iraanse kamanchech.

Bekijk het fragment *kamanchech* en beantwoord de vragen.

Track_13

(Beasley, 2013)

a) Tot welke instrumentengroep behoort de kamanchech? *snaarinstrument (strijkers)*

b) Noteer de vier instrumenten van klein naar groot die tot deze instrumentengroep behoren.

viol < *altviol* < ***cello*** < *contrabas*

c) Met welk van de vier instrumenten kan je de kamanchech het best vergelijken? Omcirkel het instrument.

d) Vul de tekst aan.

De klankproductie is hetzelfde als bij de *cello*. We krijgen klank uit de kamanchech door het *strijken* van de snaren met een *strijkstok*. De lengte van het instrument is vergelijkbaar met *altviol*.

De klankkast is *bolvormig* (vorm). De kamanchech heeft **4** (*aantal*) snaren. Dankzij vier *stemschroeven* kunnen de snaren gestemd worden.

e) Noteer de naam van het instrument onder de afbeelding.

(Amazon.com, Inc., 2018)

kamanchech

(Muziekschool Oostelijk West-Friesland, 2017)

cello

2.2.4.1 Faran Ensemble

Drie muzikanten brengen het nummer *Wind* op Arabische instrumenten.

1. Bekijk het fragment *Wind* en vul het kader aan.

Track_14

(ANNA RF, 2018)

(ANNA RF, 2018)

- Benoem het instrument.
- Omschrijf de klankproductie
- Noteer het aantal snaren.
- Noteer het Westers instrument die het meest gelinkt is aan het Arabische instrument.

	instrument	klankproductie	snaren	Westers instrument
1	<i>kamanchech</i>	<i>strijken van de snaren</i>	<i>4</i>	<i>cello</i>
2	<i>oud</i>	<i>tokkelen van de snaren</i>	<i>11</i>	<i>luit</i>
3	<i>darbuka</i>	<i>slaan op een vel</i>		

Het **Faran Ensemble** is opgericht door drie muzikanten: Roy Smila (kamanchech), Refael Ben-Zichry (darbuka) en Gad Tidhar (oud). Ze delen dezelfde waarden en muzikale belevenissen. Met hun muziek weerspiegelen ze de schoonheid van de natuur, reizen ze door verschillende landschappen etc.

De naam van het ensemble 'Faran' verwijst naar Wadi Faran, een verlaten rivier die in de winter gevuld is met water en in de zomer droog ligt. (FARAN ENSEMBLE, 2014)

(Hervormde Kapel Wierden, 2018)

2. Voer onderstaande begeleiding op *Wind* met body percussion uit.

Vorm: ABAB

Track_15

(ANNA RF, 2018)

A-deel	B-deel	A-deel	B-deel
4444	7 + stap stap	4444	7 + stap stap
7777	3	7777	3
33 + knip knip	77	33 + knip knip	77
77	7 + stap stap (4x)	77	7 + stap stap (4x)
	3333		3333

Patroon 3	Patroon 4
<p>hand borst</p> 	<p>hand</p>
Patroon 7	
<p>hand borst bovendij zijdij</p> 	

2.3 Arabische artiesten

2.3.1 Mohammed Assaf

Net zoals in het Westen organiseren ze in het Midden-Oosten zangwedstrijden.

Mohammed Assaf nam deel aan de wedstrijd *Arab Idol*.

In 2014 won hij deze wedstrijd. (Mohammed Assaf, 2018)

(Naylor, 2013)

Bekijk het fragment van Mohammed Assaf op *Arab Idol*.

Track_16

1. Wat valt je op aan de manier van zingen? Noteer het kenmerk van de Arabische zang.

(Arab Idol, 2013)

Hij zingt veel halve tonen die snel na elkaar herhaald worden.

2.3.2 Oum Kalthoum

(Cherif Abidi, 2017)

Umm Kulthum of in het Frans Oum Kalthoum is een Egyptische zangeres. Ze trad op in het gehele Midden-Oosten, maar kwam ook naar het Westen. Zo trad ze in 1967 op in Parijs. Oum Kalthoum geldt als één van de belangrijkste muzikanten van de Arabische muziek in de 20e eeuw. (Umm Kulthum, 2018)

Oum Kalthoum zingt *Amal Hayati (De hoop van mijn leven)*.
Bekijk haar optreden en beantwoord de vragen.

Track_17

1. Welke snaarinstrumenten herken je? Benoem ze.

(Umm Kulthum - 2014, ام كلثوم)

			
<i>viool</i>	<i>altviool</i>	<i>cello</i>	<i>contrabas</i>
		(Houtens Muziek Collectief, 2018), (Altviool, 2018), (Raven & Pearl, 2018), (Tae Tae X Izzhyunji, 2018), (salamuzik.com, 2014), (eBay Inc., 2018)	
<i>qanun</i>	<i>oud</i>		

2. Hoe merk je dat dit Arabische zang is?

Door de halve tonen die Oum Kalthoum zingt.

3. Is er een dialoog tussen de Oum Kalthoum en het orkest? Hoe verduidelijken ze dit?

Ja, wanneer Oum Kalthoum een 'vraag' stelt, speelt het orkest een aanhoudende noot.

Het orkest antwoordt met een ritmische melodie.

2.4 "België" goes "العربية"

2.4.1 Tamino

Tamino-Amir Moharam Fouad is een Belgische zanger. Hij heeft een Egyptische vader en een Belgische moeder. In 2017 won hij de wedstrijd *De Nieuwe Lichting* op Studio Brussel met zijn single *Habibi*. Intussen heeft hij al op grote festivals opgetreden zoals Rock Werchter, Cactusfestival, Lokerse feesten en Pukkelpop. Zijn grootvader Moharam Fouad was een grote Egyptische zanger. (Tamino, 2018)

(Cultuurcentrum Strombeek Grimbergen, 2018)

Met zijn lied *Habibi (schat)* verwoordt hij de mentale pijn die je kan voelen wanneer je moet aanvaarden dat je relatie echt over is.

Beluister het lied *Habibi*. Laat je meeslepen in zijn verhaal en beantwoord de vragen.

Track_18

(Studio
Brussel, 2017)

1. Welk instrument bespeelt Tamino?

Elektrische gitaar

2. Het tempo is ... *lento (traag)*
 allegro (snel)

3. Verklaar hoe je zijn Arabische roots hoort in het lied.

De halve tonen in zijn zang.

4. Hoe hoor je dat Tamino zijn 'climax' zingt?

- *Hij zingt luider (forte)*
- *De begeleiding in zijn gitaar verandert. Hij speelt akkoorden.*

5. Past de videoclip bij de boodschap die Tamino brengt? Verklaar.

Eigen mening

2.4.2 Tsar B

Tsar B is een pseudoniem van Justine Bourgeus. Ze is een Belgische muzikante en violiste. Deze R&B-artieste verwerkt dark beats en Arabische invloeden in haar muziek. Hierdoor is ze ook gekend in het Midden-Oosten. Met haar singles *Escalate*, *Myth*, *Rattlesnake*, *Golddigger*, *Swim en Fort* heeft ze een succesvol album. (Tsar B, 2017)

(Geeraerts, 2018)

Track_19

Bekijk het fragment *Myth* van Tsar B. Beantwoord de vragen.

(Studio
Brussel, 2016)

a) Welk instrument bespeelt Justine Bourgeus?

De viool.

b) Welke instrumentale begeleiding is er nog?

- *twee keyboards*

- *een drum*

c) Noteer de Arabische invloeden die je terugvindt in haar nummer *Myth*.

De halve tonen in de zang.

De halve tonen in de instrumentale begeleiding van de viool.

(Studio Brussel,
2016)

2.5 "العربي" goes "België"

Lees een interview met een Oosters meisje die een Westers instrument bespeelt.
Beantwoord de vragen.

Een Iraans meisje met een Vlaamse doedelzak

In Zaffelare hebben we een afspraak met Anna. Anna heeft Iraanse roots en een Vlaamse doedelzak. Stof genoeg voor een boeiend gesprek. We worden verwelkomd met kweeperenthe en nougat, meegebracht uit Iran. Mama Parvaneh, papa Abbas en broer Ali schuiven mee aan tafel voor een uurtje folk en zoveel meer. De doedelzak ligt klaar op tafel.

Wie is dat meisje?

Anna: "Ik ben Anna Ghazinoer. In 2000 zijn mijn ouders met mijn broer, die toen nog een baby was, vanuit Iran naar België gekomen. Op 26 februari 2001 ben ik hier geboren. In het Sint-Bavo humaniora volg ik de richting Latijn-Wiskunde. Aan de Poel in Gent ga ik naar de muziekschool en volg daar al zeven jaar Vlaamse doedelzak bij Birgit Bornauw. Ik doe ook nog aan atletiek, discipline sprint."

Muzikale familie?

Anna: "Niet echt, enkel mijn broer speelt piano."
Parvaneh: "Toen mijn man en ik jong waren, (dat was na de revolutie, onder Khomeini) mocht er geen muziek gemaakt worden. We mochten niet zingen, geen instrument bespelen. Alleen in het geheim."
"Ja, muziek zat ondergronds, ik heb wel nog santur gespeeld," treedt Abbas bij.
"Dit instrument kan de vergelijking doorstaan met ons hakkebord."

Parvaneh: "Neem, daarvoor moet je naar Frankrijk. Daar zijn een aantal groepen die op onze Iraanse doedelzak spelen."

De ney-anban wordt bovengehaald. De klank is duidelijk Arabisch met een oosters accent.

Anna: "Aan de muziekschool kan je alleen maar Vlaamse doedelzak leren. Ik ben er direct verliefd op geworden."

Abbas: "We waren wel wat verbaasd over die keuze en vele mensen in onze omgeving. Ja, doedelzak is niet bij iedereen gekend. Het is ook geen gemakkelijk instrument. We hebben haar toch laten kiezen en ze doet het goed."

Op algemeen verzoek wordt de Vlaamse doedelzak opgeblazen en klinkt er een stukje klassieke muziek door de huiskamer. Habanera uit Carmen. Wel omgezet naar een scottish.

(Colpin, 2017)

Waarom doedelzak?

Anna: "Toen ik acht jaar was, wou ik graag een instrument leren bespelen. Ik heb toen even gedacht aan viool maar wou eigenlijk iets écht origineels. Ik had op tv een programma gezien met een doedelzak. Dat zou het worden."

Ali: "Ze heeft zich eigenlijk laten inspireren door een slecht personage in een serie op televisie. Een leerkracht die om de kinderen te pesten doedelzak speelt!"

Anna: "Inderdaad, dat is de aanleiding geweest. Doedelzak zou het worden. Ik wist toen eigenlijk niet veel over dat instrument. Mijn ouders kenden de Schotse doedelzak van vroeger, die is tijdens de kolonisatie door de Britten geïntroduceerd. De lokale bevolking is deze dan gaan nabouwen en zo is de ney-anban, de Iraanse doedelzak ontstaan. Of is het omgekeerd? Daar is men het nog steeds niet over eens! We hebben hier thuis zo een doedelzak. Daar kan ik wel niet echt goed op spelen, je kan dat hier ook neraens leren."

Anna: "In de muziekschool spelen wel bijna altijd folkmuziek. We zijn met een vijftiental leerlingen van verschillende leeftijden. Ik ben ondertussen niet meer de jongste leerling. Notenleer en AMC heb ik achter de rug. Per week volg ik zo'n drie uur doedelzak. Naast individuele les hebben we ook lessen samenspel. We spelen dan voornamelijk samen met de leerlingen viool en accordeon. Het is niet zo moeilijk om doedelzak te leren, maar om het goed te spelen vraagt het wel wat oefening. Het is niet gemakkelijk om het juiste ritme te vinden, om je gevoel erin te leggen. De noten komen soms niet goed uit. Het riet is ook gevoelig voor warmte en koude. Vandaag is een goede dag om doedelzak te spelen, hier binnen in de huiskamer toch!"

"De Vlaamse doedelzak. Ik ben er direct verliefd op geworden"

Anna Ghazinoer

De doedelzak wordt voor de tweede maal opgeblazen. Ditmaal voor een Vlaamse traditional. 'De klanken van Lusen' (West-Vlaams voor luizen) vullen de ruimte.

- a) Uit welk land zijn de ouders en de broer van Anna Ghazinoer in 2000 moeten vluchten? *Iran*
- b) Naar welk land zijn ze gevlucht? *België*
- c) Welk instrument speelt Anna?

De Vlaamse doedelzak

(Hattink, 2018)

- d) Welk instrument bespeelt haar broer? Kruis aan.

- e) Was muziek spelen toegestaan in Iran? Verklaar.
Nee, zingen en een instrument bespelen was verboden. Muziek maken kon enkel in het geheim.
- f) Welk instrument speelde de moeder in Iran? *Santur*
- g) Met welk Oosters instrument kunnen we dit instrument vergelijken?

Hakkebord (cimbalom)*

(Listas de 20minutos.es, 2018)

- h) In welk Westers land kun je de Iraanse doedelzak (ney-anban) leren bespelen?
In Frankrijk.

De **cimbalom** of hakkebord is afkomstig uit Boedapest. Het is een snaarinstrument dat percussief wordt bespeeld.

De klankproductie gebeurt door het aanslagen van de snaren met twee hamertjes.

Deze hamertjes hebben een zacht uiteinde om de hoge klanken te dempen. (Cimbalom, 2018)

(Cimbalom, 2018)

2.5.1 De Vlaamse doedelzak

De doedelzak wordt bespeeld door Herman Dewit. Herman Dewit is de enige persoon die in ons land nog doedelzakken maakt.

Track_20

Bekijk het fragment 'De Vlaamse doedelzak'.

(Muziek
mozaïek
Folk &
Jazz,
2016)

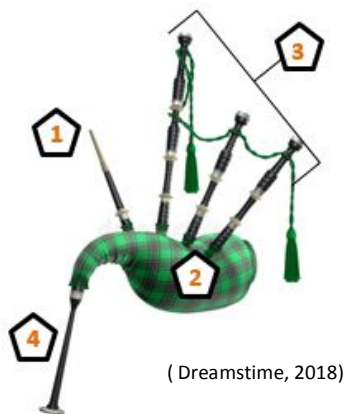
1. Vul de tekst aan.

Via de *blaaspijp* (1) wordt de *luchtkamer* (2) met lucht gevuld.

Vervolgens ontsnapt de lucht via de *bourdonpijpen* (3). Via de *melodiepijp* (4)

kunnen we verschillende noten spelen. (De Doedelzak, 2018)

2. Noteer de nummers bij het juiste onderdeel van de doedelzak.

(Dreamstime, 2018)

3. Beantwoord de vragen.

- a) Wat is een bourdonpijp?

Een bourdonpijp speelt een steeds aanhoudende, lage toon.

- b) Zoals welk instrument bespeel je de melodiepijp?

Een hobo of een blokfluit.

2.5.2 Folkmuziek

In het interview met Anna Ghazinoer kon je lezen dat ze folkmuziek speelt op haar doedelzak.

folkmuziek	Algemene benaming voor volksmuziek. Belangrijk kenmerk van de muziek is het gebruik van traditionele muziekinstrumenten zoals viool, gitaar, banjo en accordeon.
-------------------	---

2.5.2.1 De valse zeeman – Laïs

Track_21

Laïs is een Belgische folkgroep. (Laïs, 2017)

Laïs betekent 'stem'. De groep bestaat uit drie muzikanten: Jorunn Bauweraerts, Annelies Brosens en Nathalie Delcroix. Ze zingen oude teksten op eigen geschreven melodieën.

(Laïs - De Valse Zeeman, 2016)

1. Beluister *De valse zeeman* van Laïs en duid het juiste antwoord aan.

a) Het lied wordt ... gezongen.

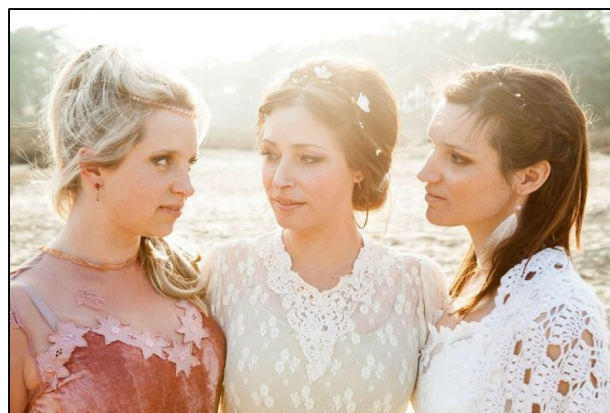
- eenstemmig   tweestemmig   driestemmig

b) Het tempo is ...

- legato   allegro   presto

c) Bepaal de vorm van het lied. Kies uit 1, 2, 3, 4, a, b en c.

Intro	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>A</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
--------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

(VRT, 2018)

2. Zing het lied *De valse zeeman* van Laïs klassikaal.

De valse zeeman

Lais

Bm F#m G Maj7 Em

1. Vaar - wel, mijn Griet - en ik ga naar zee, de
 Het - schip ligt zeil - klaar ik op de ree, dus

2. Straks kom ik weer naar 't va - der - land, en
 Ik heb mijn hart aan U ver - pand, ik

3. O Griet - je droogt uw tra - nen af, m'n
 Gij zijt en blijft mijn har - te - lief, en

4. Wees niet ja - loers mijn lie - ve Griet, al
 Die brui - ne meis - jes kus ik niet, die

Bm F#m G Maj7 Em

wind - is reeds noord - oost.
 Griet - - - je wees ge - troost.

dan - wordt gij mijn vrouw.
 re - - - ken op uw trouw.

lief - - - ste schrei niet meer.
 spoe - - - dig keer ik weer.

zeg ik u vaar - wel.
 zijn zo zwart van vel.

G A Bm D

a. Dus Griet - je denk dan ook aan mij, be -
 Ga nooit met kna - pen wie 't ook zijn, ga

b. Maar de stuur - man kwam aan't Oos - ter - strand, daar
 En me - nig meis - je bruin ge - brand, werd

c. Maar wat deed Griet - je bleef zij 'm trouw, neen
 Werd zij dien dag reeds boots - mans - vrouw, toen

G 1.A Bm 2.A Bm

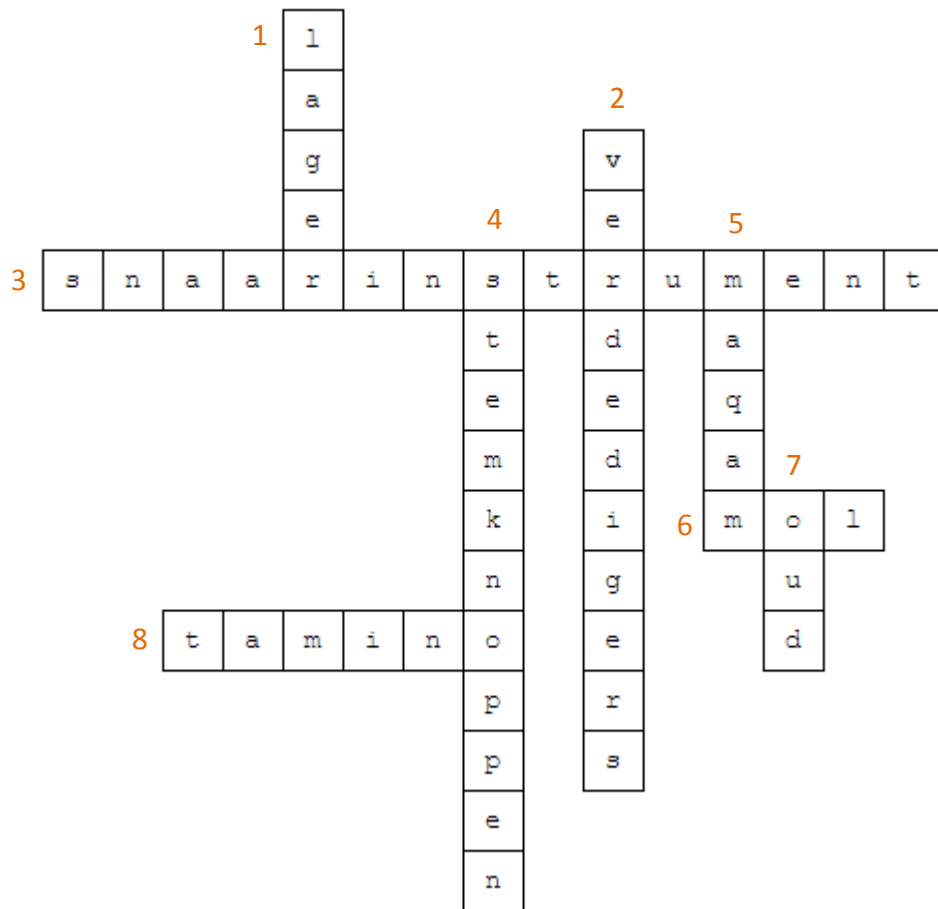
schouw u reeds als bruid.
 nooit met and' - ren uit.

was zijn hart ge - rust.
 ook door hem ge - kust.

toen zij dat ver - nam.
 hij weer bin - nen kwam.

3. Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel

Horizontaal

3. Tot welke instrumentengroep behoort de darbuka?
6. Een ... verlaagt de noot met en halve toon.
8. Welke artiest won in 2017 de *Nieuwe Lichting* op Studio Brussel?

Verticaal

1. Hoe langer de snaar, hoe *lager/hoger* de toon.
2. De titel van de nationale hymne van Syrië betekent in het Nederlands: '... van het vaderland.'
4. Hoe kan de toonhoogte bij de harp en de qanun gewijzigd worden tijdens het spelen?
5. 'Toonladder' betekent in het Arabisch ...
7. Van welk instrument stamt de luit af?

Deel 3: Afrika

Algemene doelstelling

De leerling verfijnt zijn omgang met muziek

Leerplandoelstellingen

1. De leerling realiseert zelfstandig muzikale uitdagingen
  - 1.2 voert de muzikale uitdaging uit
    - luistert gericht
    - musiceert vocaal en instrumentaal
    - improviseert en ontwerpt
    - transformeert naar beeld, woord, beweging, media
  - 1.3 bereidt de muzikale uitdaging voor
    - luistert verkennend
    - experimenteert met klank en muziek
  - 1.4 voert de muzikale uitdaging uit
    - luistert gericht
    - musiceert vocaal en instrumentaal
  - 1.3 reflecteert over de realisatie van de muzikale uitdaging
    - luistert vergelijkend
3. De leerling verwerft inzicht in de sociaal-culturele dimensie van muziek
  - 3.1 beluistert, maakt en onderzoekt muziek uit verschillende contexten en culturen
    - onderzoekt context van tijd, plaats, cultuur van muziek
    - luistert contextgericht
    - onderzoekt het gebruik van de muzikale parameters in eigen en andere culturen
  - 3.2 begrijpt de functie van muziek in verschillende contexten en culturen
    - heeft inzicht in:
      - maatschappelijk-culturele aspect
      - levensbeschouwelijke context
      - verschillende culturen
    - heeft inzicht in achtergrond, situatie en omstandigheden waarin muziek zijn betekenis krijgt
4. De leerling communiceert genuanceerd over muziek en over eigen muzikale voorkeur
  - 4.1 verwerft een muziekjargon via muziek beluisteren en actief musiceren
    - benoemt wat hij / zij speelt
  - 4.2 communiceert over en via muziek (uitvoeren)

- hanteert passend muziekjargon
- communiceert via muziek

4.3 reflecteert over de eigen omgang met muziek en stuurt bij (reflecteren)

- verbreedt eigen smaak

Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Context 2: Mentale gezondheid

De leerlingen:

7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

De leerlingen:

6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik

Context 7: Socioculturele samenleving

De leerlingen:

5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten;

6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;

In Afrika speelt, naast het Midden-Oosten, zich een grote vluchtelingencrisis af.

(Idobozi, 2016)

(Dreamstime, 2018)

4. Wat weet jij al over het Afrika?

Doe de test. Omcirkel de juiste letter.

1. Wat zijn de 5 grootste landen van Afrika?

c) Algerije, Soedan, Zuid-Afrika, Libië en De Democratische Republiek Congo

d) Eritrea, Rwanda, Tunesië, Ivoorkust en Djibouti

2. Welke talen zijn 'officiële talen' in Afrika?

e) Engels

f) Spaans

g) Arabisch

h) Portugees

i) Afrikaans

j) Swahili

k) Italiaans

l) Grieks

(Afrika, 2018)

1 Eritrea

Volgens cijfers van de Vluchtelingenorganisatie van de VN (UNHCR) onvluchten 2.000 Eritreeërs maandelijks het land. (Van Erp, 2015)

(USG International Shipping Line, Cars, Container over Seas, 2018)

1. Waarom onvluchten zoveel mensen Eritrea?

Lees het artikel en beantwoord de vragen.

- a) Wat is de hoofdoorzaak van de mensen die vluchten uit Eritrea?

Duid het juiste antwoord aan.

☐ Economische crisis	☐ Burgeroorlog
☐ <i>Het harde regime van president Isas Afewerki</i>	☐ Hongersnood

- b) Veel Eritreeërs durven niet weg te vluchten uit het land.

Hoe komt dit? Wat zijn de gevolgen als je toch vlucht?

Ze mogen het land niet verlaten zonder toestemming/uitreisvisum. Bijna niemand krijgt zo'n visum. Wie toch probeert uit het land te vluchten, kan neergeschoten worden.

Familieleden van de vluchtelingen moeten een boete van bijna 3.000 euro betalen. De gemiddelde Eritreeër kan dat niet betalen, daarom worden de familieleden vaak opgesloten of de woning wordt in beslag genomen. (Van Erp, 2015)

- c) Wat is de reden van Sofia waarom ze uit Eritrea is gevlucht?

'In Eritrea moet je zelfs bang zijn om tegen je familie te praten.'

'Elke persoon naast je kan een spion zijn en in de gaten houden wat je doet. Personen verdwijnen elke dag. "Liever sterven op zee, dan doodgemarteld worden. In Eritrea heb ik geen toekomst, geen opleiding en geen werk. Elke dag opnieuw moet ik om hulp vragen' 'In Europa hoop ik een nieuwe nationaliteit te krijgen en opnieuw mensen te worden.' (Van Erp, 2015)

Waarom ontvluchten zoveel mensen Eritrea? 'Liever sterven op zee, dan doodgemarteld worden'

Nergens ter wereld wordt de media zo streng gecontroleerd als in Eritrea, verdwijningen zijn er dagelijkse kost en de overheid betaalt werknemers maximaal 2 dollar per dag. 'Verbaast het je dan dat zoveel Eritreeërs hun land verlaten op zoek naar een betere toekomst in Europa?'

Vluchteling Eritrea © Reuters

'Het Noord-Korea van Afrika', zo wordt Eritrea ook wel genoemd. Nergens ter wereld wordt de media zo streng gecontroleerd als in het Oost-Afrikaanse land. Hoewel emigratie verboden is, waagt een relatief groot aantal Eritreeërs zich aan de levensgevaarlijke oversteek van Afrika naar Europa. Van de 10.165 migranten die levend de Italiaanse kust bereikten tussen januari 2015 en maart 2015, was een groot aandeel Syrisch, Malinees, Nigeriaans, Somalisch, Gambiaans en Eritrees, zo blijkt uit officiële cijfers van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

Dat mensen het door burgeroorlog verscheurde Syrië willen ontvluchten of Nigeria waar Boko Haram dood en vernieling zaait, lijkt voor de hand te liggen. Maar waarom vlucht zo'n groot aantal Gambianen het kleine land (met slechts 1,8 miljoen inwoners) dat bij ons vooral bekend staat als een exotische vakantiebestemming?

En ook Eritrea, het kleine land met vijf miljoen inwoners in de hoorn van Afrika, is goed voor een kwart van de asielaanvragen binnen de Europese Unie.

De nationale diensten betalen nooit meer dan twee dollar per dag. Verbaast het je dan dat zoveel Eritreeërs hun land verlaten op zoek naar een betere toekomst in Europa?

Mike Smith van de Mensenrechtenorganisatie van de VN (UNHR)

Sofia, die via Caïro, Eritrea wist te ontvluchten, vat in één simpele zin samen waarom ze haar vaderland wilde verlaten. 'In Eritrea moet je zelfs bang zijn om tegen je familie te praten', vertelt ze aan The Guardian. 'Elke persoon naast je kan een spion zijn en in de gaten houden wat je doet. Personen verdwijnen elke dag.'

'Liever sterven op zee, dan doodgemarteld worden. In Eritrea heb ik geen toekomst, geen opleiding en geen werk. Elke dag opnieuw moet ik om hulp vragen' (*terwijl ook op*

bedelen een gevangenisstraf staat in Eritrea). 'In Europa hoop ik een nieuwe nationaliteit te krijgen en opnieuw mens te worden', aldus Sofia.

Repressie

Afewerki, president van Eritrea © Reuters

Volgens cijfers van de Vluchtelingenorganisatie van de VN (UNHCR) ontvluchten 2.000 Eritreeërs maandelijks het land. Grootste oorzaak voor hun vertrek is het regime van president Isaias Afewerki, hij regeert het land met ijzeren hand sinds 1993 (het jaar waarin Eritrea onafhankelijk werd van Ethiopië). De voormalige bevrijdingsstrijder duldt geen enkele vorm van oppositie.

'Repressie, verdwijningen en rechterlijke executies', met die woorden omschrijft Mike Smith van de Mensenrechtenorganisatie van de VN (UNHR) het land. Naast deze politieke context, is ook de economische situatie in het land belabberd. 'De nationale diensten betalen nooit meer dan twee dollar per dag. Verbaast het je dan dat zoveel Eritreeërs hun land verlaten op zoek naar een betere toekomst in Europa?', aldus Smith.

Hoge boete voor familieleden van vluchtelingen

Bootvluchtelingen bereiken het Italiaanse Lampedusa © BELGA

Eritreeërs mogen hun land niet verlaten zonder toestemming. Enkel als ze over een uitreisvisum beschikken, kunnen ze het land uit. In de praktijk krijgt bijna

niemand zo'n visum, aldus mensenrechtenorganisaties. Wie het land toch probeert te ontvluchten, riskeert neergeschoten te worden.

Wanneer iemand toch vlucht, moeten familieleden een boete van bijna 3.000 euro betalen. Aangezien de gemiddelde Eritreeër die som niet kan neertellen, worden de familieleden soms opgesloten of hun woning wordt afgenomen.

'Als Europa echt de stroom van vluchtelingen uit Eritrea wil stoppen, moet het zijn diplomatieke en financiële invloed gebruiken in Asmara', benadrukt de dertigjarige verpleegster Bayin Keflemekal. 'Zolang de overheid ons niet helpt, organisaties als UNHCR ons niet kunnen bijstaan en de internationale gemeenschap niets onderneemt, zijn smokkelaars onze enige optie.' (Van Erp, 2015)

Track_22

(VocalNational Anthems, 2010)

2. De nationale **hymne** van Eritrea: ኤርትራ ኤርትራ ኤርትራ

Beluister het lied en beantwoord de vragen.

- a) In welke taal wordt het lied gezongen?

Tigrinya, de taal van het Tigrinyavolk

- b) Het lied klinkt ... *plechtig*
 vrolijk

Een hymne is een plechtige lofzang ter ere van een persoon of een bepaalde gebeurtenis.

Vertaling hymne Eritrea

Tigrinya

*Ertra, Ertra, Ertra,
Bä'al däma Enalqäsä
tädämsisu,
Mäswa'ata bəħarnät
tädäbisu.*

*Mäwa'al näxisa ab
'alama,
Tə'amarti tsən'at k'wäynu
säma,
Ertra-za ħabän wətsu'at,
Amäskira ħaqi
kəmtə'awät.*

*Ertra, Ertra,
Ab 'Aläm ch'äbit'ato
gəbu'ə kabra!*

*Natsənät zämtsə'a lä'ul
niñ,
Nəhnatsa nalma'at
kəsärəñ,
Səlt'anä kənälbəsa
gərma,
#ədri-läna gəmja
kənsälma.*

*Ertra, Ertra,
Ab 'Aläm ch'äbit'ato
gəbu'ə kabra!*

Nederlands

Eritrea, Eritrea, Eritrea,
Haar vijand vernietigde terwijl ze
jammerde, haar offers bewezen door
vrijheid.

Voor altijd stevig in haar principes, haar
naam werd een synoniem voor
vasthoudendheid, Eritrea, de trots van
de onderdrukten, is een testament dat
de waarheid de overhand heeft.

Eritrea, Eritrea, heeft haar rechtmatige
plaats in de wereld ingenomen.

Zodat de opperste toewijding die ons
vrijheid bracht, zal dienen om haar te
herbouwen en haar te ontwikkelen, We
zullen haar eren met vooruitgang, Het is
onze erfenis om haar te kronen.

Eritrea, Eritrea, heeft haar rechtmatige
plaats in de wereld ingenomen.

(Ertra, Ertra, Ertra, 2018)

De nationale hymne van Eritrea

Ertra, Ertra, Ertra is het volkslied van Eritrea en is in 1993 ingevoerd, kort nadat het land onafhankelijk werd van Ethiopië. De Nederlandstalige titel van het volkslied is: Eritrea, Eritrea, Eritrea. Het lied is geschreven in 1951 door Solomon Tsehaye Beraki en de componisten waren Isaac Abraham Meharezghi en Aron Tekle Tesfatsion.

(Ertra, Ertra, Ertra, 2016)

(Eritrea, 2018)

2 Afrikaanse instrumenten

2.1 Djembé

Kijk en luister naar het fragment en beantwoord de vragen.

Track_23

(African Uniques Traditional Dance & Music Group- Djembe Rhythms, 2015)

d) De djembé hoort tot welke soort van instrumenten? Omcirkel het juiste antwoord.

- snaarinstrument
- blaasinstrument
- *slagwerk*

e) Uit welke onderdelen bestaat de djembé? Benoem de juiste onderdelen aan de hand van de juiste kleur.

1.	Dierenvel
2.	Touw-bespanning + holle klankkast
3.	Holle voet

(Platinck, 2018)

(BIME Imports, 2018)

Door middel van vraag en antwoord samen met de leerkracht, kan je nu experimenteren met de djembé.

Djembé drum (Mali, Guinee, Gambia en Senegal)

De Djembé-drum komt van de Mandingstammen. De traditionele manding-muziek komt uit Mali en Oost-Guinee. Djembé-drums hebben verschillende afmetingen en elke grootte heeft weer zijn eigen klank. Deze drums klinken zeer luid en doordringend. Deze bekervormige trommel is goed draagbaar en hangt dan vaak aan een nekkoord.

(Percussie-instrumenten - blaasinstrumenten - snaarinstrumenten, 2018)

(BIME Imports, 2018)

2.2 Nog meer Afrikaanse instrumenten

Hieronder zie je afbeeldingen van nog vier typische Afrikaanse instrumenten. Twee van deze instrumenten kwamen ook aan bod in het vorige fragment.

Vul het kader aan.

 <p>(Rock Cellar Store, 2018)</p>	a) Benaming instrument	<i>Dudun-drum</i>
	b) Klankproductie	<i>Slaan op de trommels met een stok</i>
	c) Aantal snaren	<i>/</i>
	d) Instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ <i>slagwerk</i>
 <p>(BIME Imports, 2018)</p>	e) Benaming instrument	<i>Tamani</i>
	f) Klankproductie	<i>Erop slaan met een kleine, kromme stok.</i>
	g) Aantal snaren	<i>/</i>
	h) Instrumentengroep	☐ snaarinstrument ☐ blaasinstrument ☐ <i>slagwerk</i>

 <p>(Jeremy Cloake, Resonance Creations Ltd., 2013)</p>	i) Benaming instrument	<i>Ngoni</i>
	j) Klankproductie	<i>Tokkelen op de snaren</i>
	k) Aantal snaren	<i>Vier, vijf of zes snaren</i>
	l) Instrumentengroep	☐ <i>snaarinstrument</i> ☐ <i>blaasinstrument</i> ☐ <i>slagwerk</i>
 <p>(Stream Africa, 2018)</p>	m) Benaming instrument	<i>Balafon</i>
	n) Klankproductie	<i>Bespelen met hamertjes zoals een xylofoon</i>
	o) Aantal snaren	<i>/</i>
	p) Instrumentengroep	☐ <i>snaarinstrument</i> ☐ <i>blaasinstrument</i> ☐ <i>slagwerk</i>

(Percussie-instrumenten - blaasinstrumenten - snaarinstrumenten, 2018)

2.3 De Dundun-drum, Tamani, Ngoni & Balafon

Dundun-drum (Mali)

De drie dundun drums, dunun of doun-doun vormen de basis voor veel Maninka-ritmes. Dunduns bestaan uit holle houten buizen met koehuid aan beide uiteinden. Deze zijn met touw bespannen. Men slaat op de trommels met een stok en er zit vaak een bel aan.

De tamani of 'de pratende trommel' (Mali)

De tamani is afkomstig uit Mali en wordt nog altijd vaak gebruikt. Deze drums worden onder de arm gedragen. Men slaat erop met een kleine, kromme stok. De snaren rond de trommel trekken de huid strakker, dus hoe meer men knijpt, hoe hoger de toon. De tamani is gemaakt van dierenhuid, de akkoorden van geregen touw en de basis is gemaakt van met de hand gesneden hout

Ngoni (Mali, Guinea)

De ngoni is een tokkelinstrument. Het is de traditionele luit waarbij de lange hals op een kalebas bevestigd is. De ngoni is karakteristiek voor de Maninka-muziek.

Balafon (Mali)

De balafon is een soort houten xylofoon. De balafon bestaat uit een stel gestemde (hard)houten staven. Daaronder hangen kalebassen als klankversterkers. De balafon is karakteristiek voor de West-Afrikaanse traditionele muziek.

(BIME Imports, 2018)

Tamani

(Jeremy Cloake, Resonance Creations Ltd., 2013)

Ngoni

(Stream Africa, 2018)

Balafon

(Rock Cellar Store, 2018)

Dundun-drum

(Percussie-instrumenten - blaasinstrumenten - snaarinstrumenten, 2018)

3 Afrikaanse zang

We kijken naar drie nummers van Afrikaanse artiesten.

1. Bekijk de drie fragmenten en vul het kader aan.

Track_24
A, B & C

(Amadou & Mariam, 2017)

(Baaba Maal, 2017)
(Ba Cissoko, 2014)

- a) Geef de naam/namen van de artiest(en).
- b) Omschrijf de soort stem die de artiest(en) heeft/hebben. (Niet altijd mogelijk)
- c) Omschrijf de sfeer van het nummer.
- d) Wat is het tempo van het nummer?

Allegro (snel), andante (gaande/gemiddeld), lento (traag) ...?

	a) Naam van artiest(en)	b) Soort stem(men)	c) Sfeer	d) Tempo
A	<i>Amadou Bagayoko & Mariam Doumbia</i>	<i>Vrouw: Sopraan</i>	<i>Opgewekt, vrolijk + eigen mening</i>	<i>Allegro, Vrij snel tempo</i>
B	<i>Baaba Maal</i>	<i>Man: tenor</i>	<i>Intiem + eigen mening</i>	<i>Andante, Gemiddeld</i>
C	<i>Ba Cissoko (Groep)</i>	<i>Mannen</i>	<i>Vrolijk, opgewekt + eigen mening</i>	<i>Afwisselende tempi</i>

Amadou en Mariam (Mali) (foto 1)

Het blinde echtpaar Amadou en Mariam combineren traditionele Malinese muziek met akoestische gitaar en diverse (elektro) geluiden en invloeden uit Egyptische, Cubaanse of Oost-Afrikaanse hoek.

Baaba Maal (Senegal) (foto 2)

Baaba Maal is één van de beste artiesten die muziekland Senegal ooit heeft voortgebracht. Door zijn muziek is hij een trendsetter in eigen land geworden

Ba Cissoko (Guinee) (foto 3)

Traditionele kora-muziek wordt op moderne wijze geïnterpreteerd door deze jonge, moderne muzikanten. Dit is zeer Afrikaanse muziek, maar gemakkelijk te waarderen voor westerlingen. (BIME Imports, 2018)

(Amadou & Mariam, 2018)

(Baaba Maal, 2018)

(GRIOT GMBH, 2017)

Luister naar het fragment + zing

Track_25

2. Zing het Zuid-Afrikaanse lied: Nkosi sikelel' iAfrika

Nkosi sikelel' iAfrika/Die Stem van Suid-Afrika

(Nkosi Sikelel' iAfrika (south african national anthem, with lyrics) - Inno nazionale sudafricano, 2013)

CJ Langenhoven, 1918

Enoch Sontonga, 1897

Marthinus Lourens de Villiers, 1921

Xhosa **Zulu**

Nko-si si-ke-lel' i - A - fri - ka Ma-lu-pha-ka-ny- isw' u-phon-do lwayo, Yiz-wa i - mi-than-da -

Sesotho

zo ye - thu, Nko - si si-ke-le - la Thi - na lu - sa-pho lwa - yo. Mo-re-na bo-lo - ka set

jha-ba sa he-so, O fe di-se dint-wa le matsh - we-nye - ho, O se bo-lo - ke, O se bo-lo-

ke set jha - ba sa he - so. Set jha - ba sa, South A - fri - ka, South A - fri -

Afrikaans

ka Uit de blou van on - se he - mel, Uit de di-ep-te van ons see, Oor ons

English

e - wi - ge ge - berg - tes, Waar die kran - se ant-woord gee, Sounds the call to come to -

geth - cr, And u - ni - ted we shal stand, Let us

live and strive for free - dom In South A - fri - ca our land.

(Beth's Notes , 2018)

bethsnotes.com

Vertaling in het Nederlands:

Heer, zegen Afrika

Heer, bescherm onze natie,

Rinkelen uit onze blauwe hemel,

Sta op, haar glorie

Stop oorlogen en lijden,

Vanuit de diepten van onze zee,

Luister ook naar onze gebeden,

bescherm het, bescherm onze natie,

Over onze eeuwige bergen,

Heer zegene ons, haar (Afrika) familie.

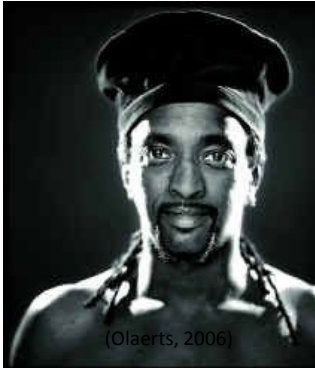
Het land van Zuid-Afrika, Zuid-Afrika.

Waar de echoënde rotsen weerklinken!

(Beth's Notes , 2018)

4 België gaat Afrikaans

4.1 Eric Baranyanka

Eric Baranyanka is een goedlachse Belgo-Burundese artistieke duizendpoot die samen met zijn familie is gevlucht uit Burundi op zijn derde. Hij is bekend van tv, theater, musicals en als ex-lid van de Ketnet Band.

Zijn latino-dance nummer 'Todo Mi Amor' kwam recent uit. Hij heeft het geschreven in samenwerking met vriend en ex-Ketnet Band collega pianist Steven Jacobs

(Baranyanka, 2018), (Baranyanka, Todo Mi Amor, 2018)

Kijk en luister naar een fragment van zijn nummer 'Todo Mi Amor' en beantwoord de vragen.

1. Welk instrument bespeelt Eric Baranyanka af en toe in het fragment?

Gitaar

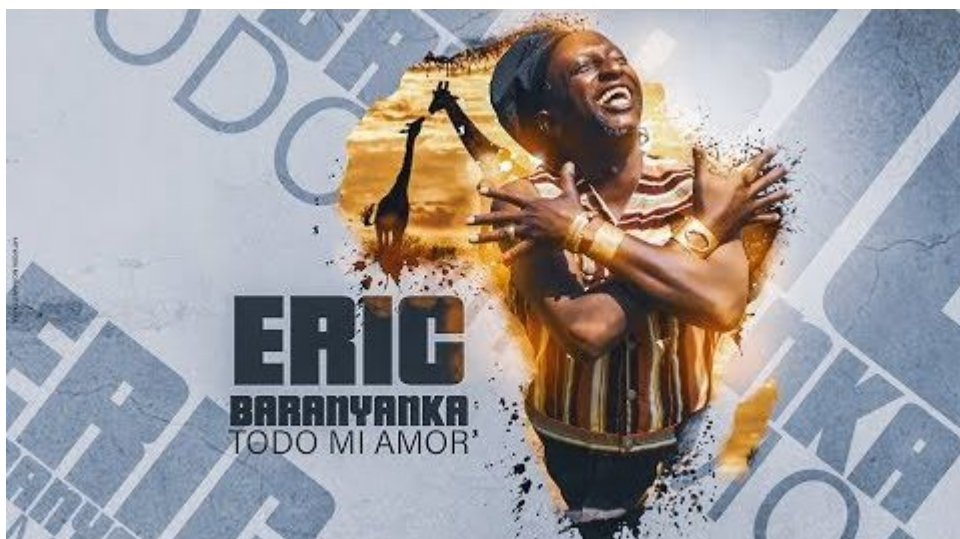
2. Het tempo is ... lento (*traag*)
 andante (gaande/gemiddeld)
 allegro (snel)

3. Hoor je zijn Afrikaanse afkomst in het lied. Zo ja, verklaar.

De snelle zang is typisch voor de Afrikaanse zang. Het is ook een erg dansbaar nummer, dit is typisch in de Afrikaanse muziek. + eigen mening

4. Welke sfeer past bij het nummer?

Vrolijk, opzwevend, dansbaar, ... + eigen mening

(Baranyanka, Todo Mi Amor (es para ti), 2018)

Track_26

(Baranyanka,
Todo Mi
Amor (es
para ti),
2018)

5 Herhalingsoefening: kruiswoordraadsel

Horizontaal

4. Taal van de nationale hymne van Eritrea.
7. Welke land heeft als president Isas Afewerki?
8. Tot welke instrumentengroep behoort de Tamani?

Verticaal

1. Welk Afrikaans instrument bespeel je met hamertjes zoals een xylofoon?
2. Officiële taal in Afrika.
3. Welke artiest met Afrikaanse roots is een ex-lid van de Ketnet Band?
5. Vul aan: Nkosi sikelel' i...
7. Benoem dit deel van de djembé.

(BIME Imports, 2018)

Deel 4: Teamwork makes the dream work

Algemene doelstelling

De leerling verfijnt zijn omgang met muziek

Leerplandoelstellingen

1. De leerling realiseert zelfstandig muzikale uitdagingen
  - 1.5 bereidt de muzikale uitdaging voor (oriënteren en voorbereiden)
    - luistert verkennend
  - 1.6 voert de muzikale uitdaging uit (uitvoeren)
    - luistert gericht
    - musicceert vocaal en instrumentaal
2. De leerling realiseert eigen muzikale aspiraties
  - 2.1 bereidt in groep de muzikale aspiratie voor (oriënteren en voorbereiden)
    - zoekt naar een haalbare aspiratie voor de groep, zoals:
      - een aantal liederen zingen
      - een begeleiding spelen
      - een muzikale voorstelling brengen
      - uitdiepen van een muziekvoorbeeld
      - muziek transformeren
    - zoekt naar een haalbare aspiratie voor zichzelf in functie van de groep zoals:
      - een functie als muzikant opnemen: vocaal of instrumentaal
      - gedetailleerd luisteren en verslag uitbrengen
  - 2.2 voert de muzikale aspiratie uit als groep
    - voert muziek uit met aandacht voor eigen inbreng binnen de groep
    - diept muziek uit via beeld, woord, beweging, media
3. De leerling verwerft inzicht in de sociaal-culturele dimensie van muziek
  - 3.1 beluistert, maakt en onderzoekt muziek uit verschillende contexten en culturen
    - onderzoekt context van cultuur van muziek
    - luistert contextgericht
  - 3.2 begrijpt de functie van muziek in verschillende contexten en culturen
    - achtergrond, situatie en omstandigheden waarin muziek zijn betekenis krijgt namelijk het maatschappelijk-culturele aspect
    - verschillende culturen
    - relatie tekst en muziek
    - doel van de componist en de artiest

4. De leerling communiceert genuanceerd over muziek en over eigen muzikale voorkeur
- 4.1 verwerft een muziekjargon via muziek beluisteren en actief musiceren
  - beleeft de expressieve kracht van muziek
  - benoemt wat hij / zij speelt
- 4.2 communiceert over en via muziek
  - communiceert via muziek

Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

De leerlingen:

11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.

Context 7: Socioculturele samenleving

De leerlingen:

3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit;

4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie;

6 gaan actief om met de cultuur die hen omringt;

1 Rudi Vranckx

1.1 Rudi Vranckx brengt muziek terug naar Mosul

(PRIMO, 2018)

In 2017 bracht Rudi Vranckx, een VRT-journalist, een bezoek aan de puinen van de muziekschool van Mosul in Irak.

Door IS-aanvallen zijn niet alleen alle gebouwen verwoest, maar ook de muziekinstrumenten.

Hij riep de mensen op om samen muziekinstrumenten in te zamelen.

Met ongeveer 120 instrumenten trok Vranckx samen met MNM-dj Brahim naar Irak. Nu kunnen ze in Irak een nieuwe muziekschool oprichten. (VRT, 2017)

Track_27

(CanvasTV, 2017)

1.1.1 Mosul op weg naar België

Bekijk het fragment 'Mosul op weg naar België'. Beantwoord de vragen.

- a) Hoe noemt Nabeel zichzelf, Rudi Vranckx en alle mensen die Mosul helpen?

The Hope Makers

- b) Welke actie wil Rudi Vranckx ondernemen? Leg uit.

Hij wil de Syrische muzikanten laten optreden in België met het nummer Imagine van John Lennon. De opbrengst van het optreden wil hij schenken aan een goed doel om vluchtelingen in België te helpen.

- c) Welk lied zullen ze brengen? *Imagine van John Lennon*

(De Persgroep Publishing, 2018)

(Bonneure, 2018)

1.1.2 Imagine-actie

Track_28

Bekijk het fragment *Muzikanten uit Mosul*. Noteer welk instrument de muzikanten bespelen.

(CanvasTV, 2017)

Khaled <i>oud</i>	 (Ethnic Musical, 2018)	Hakam <i>elektrische gitaar</i>	 (Online Leren Gitaar Spelen, 2018)
Mustafa <i>(akoestische) gitaar</i>	 (bol.com b.v., 2018)	Mohammed <i>viool</i>	 (De Gooische Muziekschool & Tisda Webdesign, 2018)

2. Surf naar: <https://mnm.be/video/heerlijkecovervanbrahimdemuzikantenuitmosul>
Bekijk de cover van *Imagine* van John Lennon gebracht door Syrische muzikanten uit Mosul en MNM-dj Brahim. Beantwoord de vragen.(MNM, 2018)

- a) Kruis aan welk gevoel je krijgt bij het bekijken van de cover van *Imagine*.
- vrolijk   verdrietig   vredig   zenuwachtig
- dromerig   opgejaagd   swingend   rustig
- b) Omcirkel de juiste antwoorden.
- TEMPO: traag   snel
- MELODIE: hoog   laag
- BEGELEIDING: instrumentaal   vocaal   percussie
- KARAKTER: opzwepend   rustig
- c) Omschrijf de sfeer van het lied.
Eigen mening. Het lied klinkt ingetogen.
- d) Hoe kan je zien dat er in het fragment een oud meespeelt en geen luit?
De oud heeft geen fretten, de luit wel.

1.1.3 Imagine – John Lennon

Het lied *Imagine* is oorspronkelijk van John Lennon.

John Lennon (1940-1980) was een Engelse popmusicus, lid van *The Beatles* en een vredesactivist.

Hij wou de wereld veranderen. Dit probeerde hij op verschillende manieren. Eén manier was door het brengen van liederen met een diepgaande boodschap. Een andere actie die hij ondernam was zijn huwelijksreis met Yoko Ono in Amsterdam. Ze bleven een week lang in bed liggen en wouden op deze manier de wereldvrede promoten.

In 1971 bracht hij het lied *Imagine* uit. (John Lennon, 2018)

(SHORTLIST,
2018)

1. Bekijk de tekst van het lied *Imagine*.

In de tekst staan er woorden die John Lennon uit de wereld wenst. Doorstreep deze woorden. Omcirkel de woorden die hij in de plaats wenst.

1. Imagine there's no ~~heaven,~~ It's easy if you try. No ~~hell~~ below us, above us only ~~sky~~ Imagine all the people Living for today...	2. Imagine there's no ~~countries,~~ it isn't hard to do ~~Nothing to kill or die~~ ~~for,~~ No ~~religion~~ too. Imagine all the people, living live in ~~peace...~~	3. Imagine no ~~possessions.~~ I wonder if you can, No ~~need for greed or~~ ~~hunger.~~ ~~A brotherhood of man~~ Imagine all the people sharing all the world...
--	---	---

2. Omschrijf in één woord wat John Lennon wil bereiken met de inhoud van deze tekst.

vrede/ gelijkheid

3. Link de boodschap van John Lennon aan de Syrische muzikanten uit Mosul.
Rudi Vranckx wou de inwoners van Mosul de kans geven terug te kunnen musiceren. Mocht er vrede zijn, waren hun instrumenten nooit verwoest.

- Bekijk de videoclip van het lied *Imagine* van John Lennon.
Passen de beelden bij de muziek?

Track_29

Verklaar.

Ja, ook in de videoclip kunnen we de gelijkheid terugvinden.

(Emi Records-
Italy, 2012)

De mensen dragen allemaal zwarte kledij.

De woonkamer is volledig in het wit.

- Bekijk de videoclip voor een tweede keer.

Vul het schema aan met strofe 1,2,3 of het refrein.

Intro	strofe 1	strofe 2	refrein	strofe 3	refrein
-------	----------	----------	---------	----------	---------

- Zing het lied *Imagine* van John Lennon.
- Begeleid het lied *Imagine* mee met een instrument. Duid je begeleidingsinstrument aan.

(In5D, 2016)

(Moore, 2018)

Imagine

John Lennon

1. I - ma - gine there's no hea - ven, it's ea - sy if you try.

5 No hell be - low us, a - bove us on - ly sky.

9 I - ma - gine all the peo - ple li - ving for to - day.

refrein

13 You may say I'm a drea - mer, but I'm not the on - ly one.

17 I hope some day you'll join us, and the world will be one.

1. Imagine there's no heaven,
It's easy if you try.
No hell below us,
above us only sky
Imagine all the people
Living for today...

2. Imagine there's no countries,
it isn't hard to do
Nothing to kill or die
for, No religion too.
Imagine all the people,
living live in peace...

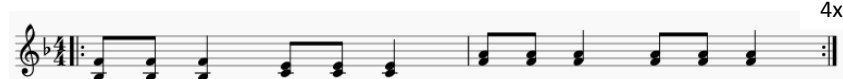
3. Imagine no possessions.
I wonder if you can,
No need for greed or hunger.
A brotherhood of man
Imagine all the people
sharing all the world...

Refrein

You may say I'm a dreamer, but I'm not the only one.
I hope someday you'll join us, and the world will be one.

Begeleiding *Imagine* van John Lennon

Strofe	
☐ Drum	
☐ Regenbuis	

Refrein																
☐ Drum																
☐ Djembé																
☐ Boomwhackers	 <table border="1" style="margin-top: 10px; width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="background-color: #f8d7da; text-align: center;">sib</td> <td style="text-align: center;">x x x</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f8d7da; text-align: center;">do</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x x x</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f8d7da; text-align: center;">mi</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x x x</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f8d7da; text-align: center;">fa</td> <td style="text-align: center;">x x x</td> <td style="text-align: center;">x x x x x x</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f8d7da; text-align: center;">la</td> <td></td> <td style="text-align: center;">x x x x x x</td> </tr> </tbody> </table>	sib	x x x		do		x x x	mi		x x x	fa	x x x	x x x x x x	la		x x x x x x
sib	x x x															
do		x x x														
mi		x x x														
fa	x x x	x x x x x x														
la		x x x x x x														

2. Orkest op de vlucht

2.1 Syrian Expat Philharmonic Orchestra (SEPO)

Syrian Expat Philharmonic Orchestra (SEPO) is ontstaan in 2015. SEPO is het eerste orkest waarvan een derde bestaat uit Syrische vluchtelingen die nu in Europa wonen. Momenteel bestaat SEPO uit 75 muzikanten. De oprichter van dit orkest is Raed Jazbeh. Hij woont sinds 2013 in Duitsland. Met dit orkest willen ze de Syrische muziek in leven houden in Europa. Ze willen hoop, vrede en liefde verspreiden. (Syrian Expat Philharmonic Orchestra, 2018)

Track_30

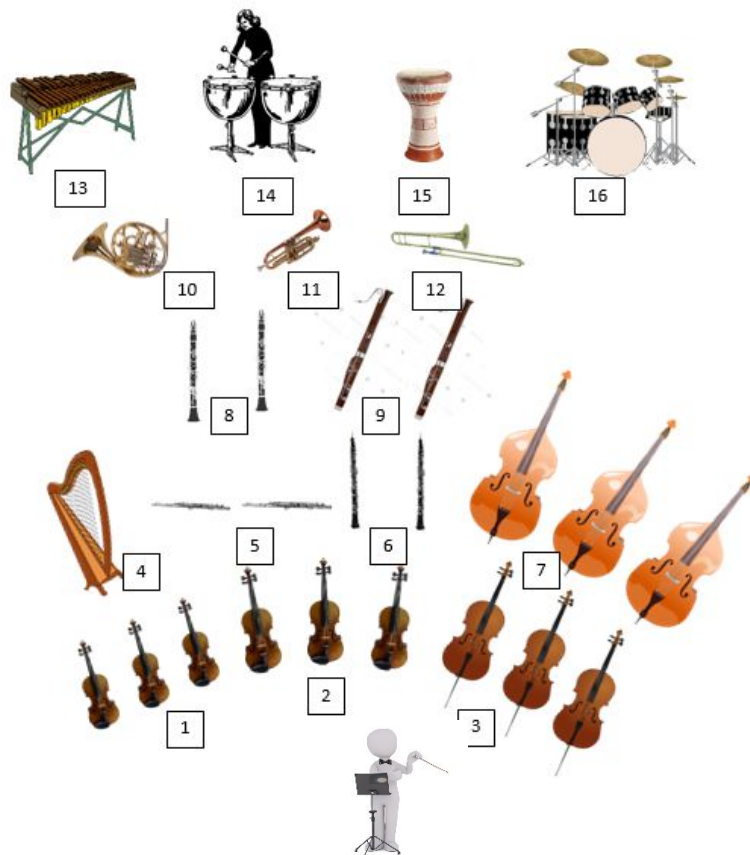
(Bushnaq, 2016)

Beluister *Tomorrow* van Suad Bushnaq gespeeld door het Syrian Expat Philharmonic Orchestra.

1. Vul de tekst aan.

De dirigent geeft de inzet van de *hobo* aan. Zij speelt de hoofdmelodie en wordt begeleid door de *strijkers*. Vervolgens wordt de hoofdmelodie gespeeld door de *klarinet*. Tot slot spelen ook de hoorn, *trompet*, *trombone* en de dwarsfluit mee.

2. Benoem de instrumenten in het Syrisch orkest.

(Luytt Music Editions, 2018)

1	<i>viool</i>	2	<i>altviool</i>
3	<i>cello</i>	4	<i>harp</i>
5	<i>dwarsfluit</i>	6	<i>hobo</i>
7	<i>contrabas</i>	8	<i>klarinet</i>
9	<i>fagot</i>	10	<i>hoorn</i>
11	<i>trompet</i>	12	<i>trombone</i>
13	<i>xylofoon</i>	14	<i>pauken</i>
15	<i>darbuka</i>	16	<i>drum</i>

3. Bekijk het videofragment van Mr. Bean.

(Bushnaq, 2016)

Track_31

(Illuminator1806, 2008)

(Illuminator1806, 2008)

a. Welke rol neemt hij op zich?

dirigent

b. Wat is zijn functie?

De dirigent leidt het orkest.

Hij geeft de inzet, tempo en dynamieken aan.

3. Ledebirds

De *Ledebirds* is een orkest gevestigd in Ledeberg te Gent. De muzikanten laten zich beïnvloeden door muziek over de hele wereld. Zowel de Westerse als de niet-Westerse muziekculturen komen aan bod.

(Ledebirds, 2017)

Track_32

(Enterfest, 2012)

1. Bekijk het fragment *Ledebirds* en beantwoord de vragen.

a) Vul de tekst aan.

Op het programma staat een wereldmuziekorkest met een *brassband** en een *Slovaakse* zangeres.

Ze brengen samen *Hongaarse* muziek.

Een **brassband** is een orkestvorm met koperen blaasinstrumenten en slagwerk.
(Brassband, 2018)

b) Welke organisatie zorgt ervoor dat ze nieuwe instrumenten krijgen?

Music Fund*

In 2005 richtte Lukas Pairon **Music Fund** op (www.musicfund.eu), een organisatie die jonge muzikanten en muziekscholen in ontwikkelingslanden en in conflictgebieden steunt. (Music Fund, 2018)

c) Noteer de benaming van het instrument onder de afbeelding.

Tot welke instrumentengroep behoort het instrument?

 <p>(Cajón, 2016)</p> <p><i>cajon</i></p>	 <p>(Quality 1 Trader Ltd., 2012)</p> <p><i>balalaika</i></p>	 <p>(Listas de 20minutos.es, 2018)</p> <p><i>cimbalom</i></p>
<i>slagwerk</i>	<i>snaarinstrument</i>	<i>slagwerk</i>

d) Wat is een balalaika?

Een soort gitaar met drie snaren.

e) Hoe gebeurt de klankproductie bij de cimbalom?

De verschillende snaren worden aangeslagen met twee hamertjes.

2. Bekijk het fragment *Ledebirds-Finale Oktobernacht*.

a) Welke drie instrumenten spelen de hoofdmelodie?

De accordeon, viool en balalaika.

b) De sfeer is feestelijk droevig

c) De muziek klinkt forte piano

d) Het tempo is zeer snel matig traag

Track_33

(Ledebirds, 2017)

De **cimbalom** of hakkebord is afkomstig uit Boedapest. Het is een snaarinstrument dat percussief wordt bespeeld.

De klankproductie gebeurt door het aanslagen van de snaren met twee hamertjes.

Deze hamertjes hebben een zacht uiteinde om de hoge klanken te dempen.

(Cimbalom, 2018)

(Cimbalom, 2018)

De **balalaika** is een Russisch snaarinstrument met een driehoekige klankkast.

Leonid Andrejev ontwikkelde de balalaika in vier families:

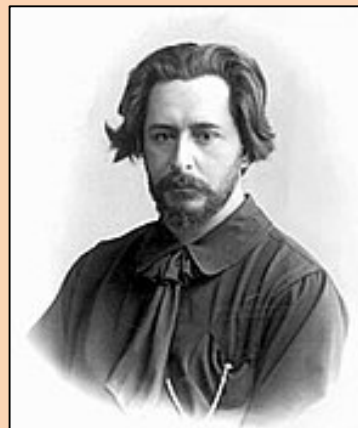
1. **prime-balalaika** (sopraan)
2. **altbalalaika** (een octaaf lager dan de prime-balalaika)
3. **basbalalaika** (Vergelijkbaar met een cello. De basbalalaika steunt op een pin en wordt met een plectrum bespeeld.)
4. **contrabasbalalaika** (Vergelijkbaar me de contrabas. De contrabasbalalaika steunt op een pin en wordt met een plectrum bespeeld.)

In het westen wordt de balalaika gezien als een volksinstrument. In Rusland en Oekraïne ziet men de balalaika als een volwaardig instrument dat een concurrent is voor de viool.

(Balalaika, 2015)

(Hora, 2012)

(Leonid Andrejev, 2014)

4. De Centrale

De Centrale is een wereldmuziekschool gelegen in Gent. De diversiteit van de bevolking staat centraal.

Er zijn 7 leerkrachten actief in de Centrale. Zij brengen hun passie voor hun instrument over op hun leerlingen (De Centrale, 2018)

Bekijk de fragmenten en achterhaal enkele instrumenten die je kan aanleren in de Centrale.

Track_34

(Abdulrasol, 2016)

1. *Gypsy in Baghdad* van Osama Abdulrasol

a) Welk instrument speelt **Osama Abdulrasol**?

De qanun.

b) Welke instrumenten vormen het kwartet?

De accordeon, de qanun, de contrabas en de cajon.

c) Wat is een kwartet?

Een kwartet is een groep van vier muzikanten.

d) Omschrijf de sfeer van het nummer *Gypsy in Baghdad*.

feestelijk, vrolijk (eigen mening)

e) Hoe gebeurt de klankproductie bij dit instrument?

Het tokkelen van de snaren met een plectrum aan de vinger.

(Discogs, 2018)

Track_35

(De Clercq, Hilde De Clercq - Muhabbet bağina girdim bu gece, 2014)

2. *Muhabbet bağina girdim bu gece* van Saadettin Kaynak

a) Welk instrument speelt **Hilde De Clercq**?

De darbuka.

b) Wat betekent 'Muhabbet'?

Gezellige babbel.

c) In welke taal zingt Hilde De Clercq?

In het Turks.

d) Hoe gebeurt de klankproductie bij dit instrument?

Het slaan met de handen en de vingers op een vel.

(De Clercq, Biografie, 2018)

}. *Improvisatie* van Sadig Shiakh Eldin El Gibril

Track_36

a) Welk instrument speelt **Sadig Shiakh Eldin El Gibril**?

De oud.

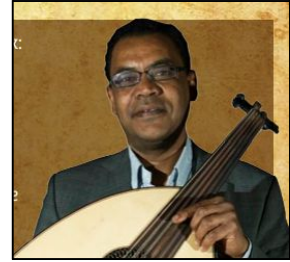
(muziekpublique,
2013)

b) Is dit een Westers instrument? Waarom wel of waarom niet?

Nee, de oud stamt af van een Westers instrument namelijk de luit. De oud is afkomstig uit het Oosten.

c) Hoe gebeurt de klankproductie bij dit instrument?

Het tokkelen van de snaren met een plectrum.

(De Centrale, 2017)

. *Chanson de Commerce* van Wouter Vandenabeele en Jeroen Knapen

Track_37

a) Welk instrument speelt **Wouter Vandenabeele**?

De viool.

(muziekpublique,
2012)

b) Hoe gebeurt de klankproductie van dit instrument?

Het strijken van de snaren met een strijkstok.

c) Welk instrument begeleidt Wouter Vandenabeele?

Een akoestische gitaar.

d) Je hoort een folklied waarin Arabische muzikale kenmerken in verwerkt zijn.

Welk Arabisch kenmerk hoor je?

De halve tonen die snel na elkaar herhalen.

e) Door welk instrument wordt het Arabisch kenmerk gespeeld?

De viool speelt de Arabische kenmerken, nl. de halve tonen.

(MixedWorldMusic.com,
Stichting Beyond, 2017)